

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XVIII. évfolyam 221. szám.

Nagy-Várad.

Vasárnap, 1912. szept. 29.

Mindent a keresztény sajtóért!

Mindent meg kell tennünk a keresztény sajtóért, mert keresztény sajtó nélkül semmire sem megyünk.

Vannak ragyogó, fényes templomaink. Mikor a nap fénye megcsillan festett ablaküvegeiken, kétezeréves múlt dicsősége ragyog le onnan. Kétezeréves múlt, telve az erények hősi példáival. De mit ér, ha csak a példa ragyog felénk, ha ez a kor szegény az erények hőseiben? Az a közönség, mely hetenkint egy-egy félórára megjelenik a templomban, — és hányan vannak, kiknek életük berendezésében ennyi sem jut az Isten háza számára! — egyébként egészen más szellemi befolyások hatása alá kerül, mint a minőket a templom sugall. Reggel a reggeli, délben a déli, este az esti ujságok adják meg szellemi tápláléka legnagyobb részét s ezekben a lapokban nem a nemes érzések, fenkölt gondolatok, az embert Istenhez emelő indulatok uralkodnak és terjednek szét milliókra és milliókra. A sajtó ma különösen Magyarországon kiesett a keresztény néplélek eszmeköréből. Idegen, nekünk teljesen idegen gondolatvilágban mozog és nem hogy ő alkalmazkodnék a közönséghez, hanem ellenkezőleg, benünket igyekeznek egyre jobban kivetkőztetni saját énközükből.

Napról-napra, minden nap többször, ismételtén, újabb és újabb variációkban ügyesen megírva, gúny köntösébe öltöztetve adja tudomásodra, mennyire el vagy maradva, ha megmaradsz édesapád tüzes magyarsága mellett. Teszi mindezt a felvilágosodás álarcá mögött s az igazi jelleg csak néha üt ki. A Pesti Hirlap például a Jom Kippurról el nem mulasztja minden évben kegyelettel megemlékezni, holott általában a vallástalan szabadelvűséggel dicsekszik. De mikor az eucharisztikus kongresszusról írt, arról a kongresszusról, melyen a világ katolikusai ad-

tak egymásnak találkoztak: vakmerő nyegleséggel e szavakkal intézte el az egészet: az eucharisztikus céció. A purim: az nem céció. A szabadkőművesek egy-egy „díszvakolása“ az sem céció. De a katolikus világ hódolata az Istenember előtt: az már céció.

Hova jutunk, ha ennek a határtalan vakmerőségnek idejében le nem nyessük a szárnyait? Oda, a hová eljutott Franciaország. Hiába lesznek impozáns templomaink, egy jól szervezett kapzsi csoport rájuk teszi sokat markolni, még többet fogni képes kezét s a közönségbe belé fogja szuggerálni, hogy a felvilágosodás, a liberalizmus nevében még segítsen is a rablóknak a fosztogatásban. Egészen úgy, mint a franciáknál.

Nem elvi harc az, a mit a keresztény Magyarország ellen a sajtóban folytatnak; csak közönséges üzleti manőver, melynek a liberalizmus, felvilágosodás csak cégérei, akár a sarki szatócsboltnak a vadember.

Hiába vagyunk keresztények imponáló többségben, hiába van följegyezve a magyar történelem lapjain, hogy ez az ország ezer év viharával, minden világtáj felől rátámadó pogányokkal csak mint Szent István birodalma, csak mint keresztény állam tudott diadalmasan megküzdeni. Mindennap az ellenkezőjét hazudja ravasz kezek által irányított olombetűknek milliója és milliója — csoda-e, ha hiszékeny emberek százezreit megtántorítja a hazugságoknak folyton ismétlődő rohama?

Hogy ez az üzleti célokat szolgáló vallásüldöző vigéc-sajtó más nemes, erkölcsi értékeket sem tud tiszteletben tartani, az köztudomású tény. Miért nem lehet ezeket a lapokat aggodalom nélkül a család asztalára tenni? Miért kell tőlük felnőtt leányainkat úgy óvni, mint valami járványos ragálytól? Mert

ezek a lapok juttatják szóhoz a tárca-rovatban a pornografiát, az apróhirdetésben a leánykereskedelmet, a hírekben a családi botrányok felturkálói. Ki ne ismerne rá egy-egy megfizetett cikknek akárhányszor galád tendenciájára? Ki ne tudna ugyancsak megfizetett, de meg nem jelent cikkekről, a melyek most megváltozatosság okáért hallgatásukkal tesznek szolgálatot a gonoszságnak? A magyarországi sajtó nagy része a mi van eladó jelszava alatt úzi merényleteit a magyar keresztény közönség ellen, arra az alapelve helyezkedve, hogy minden eladó, az hallgatás, a dicséret, a gáncs — csak meg kell adni az árát. Minden körülmények közt és föltétlenül eladó pedig a toll. Így lett szabadkőműves felekezeti vezetés alatt a mai magyar ujságírás nagy része egy régi jó üzletág modern folytatása: tollkereskedés. Az apák csirketollal kezdték, a fiacskáik acéltollal folytatják, csak ez a különbség.

Lehet-e így a sajtó a magyar közvéleménynek igaz tükre?

Lehet-e a megfizetett hazug az igaz emberek becsületes tolmácsa?

Pedig a mi vakságunk jóvoltából a becsületes magyar nép közvéleménye az üzleti alapon szervekedett hazugság útján jut kifejezésre. Szépen jut kifejezésre — mondanák a Lipótvárosban.

Türjük-e tovább is ezt a nemzeti és erkölcsi veszedelmet? Akarunk-e tovább is a magunk pénzéért idegen érdekek járszalagán vakoskodva rohanni a keresztény Magyarország bukása felé?

Mert ez csak tőlünk függ. Azok a bizonyos vallásüldöző lapok a mi pénzünkön híznak kövérre. Magyarország lakosságának kilencvenöt százaléka keresztény s az erkölcsrontó, nemzeterőt szipolyozó mi van eladó sajtótermékek olvasói és támogatói ugyanilyen arányban a mi soraink-

ból kerülnek ki. Abban a percben, a mikor a rossz sajtótól megvonjuk a támogatást, úgy elsorvad az nélkülünk, mint a hogy megsemmisül a bacillus, ha nincs hol tovább tenyésznie.

Akarja-e a keresztény, öntudatos magyar közönség tovább tenyészteni a mi van eladó sajtóbacillusokat? ez az egész sajtóakció lényege.

Akarunk-e erőteljes, virágzó keresztény sajtóban biztos alapot teremteni a keresztény ujjászületés nagy művének? ez ma a kérdések kérdése.

Ne feledjük, hogy a míg a keresztény sajtót imponálóan erőssé nem tettük, mindaddig a keresztény akcióért semmit sem tettünk; s mindent meg kell tennünk a keresztény sajtóért, mert keresztény sajtó nélkül semmire sem megyünk. *

Ellenzéki népgyűlések. Az ország tizenöt helyén lesz ma nagy népgyűlés, de ezek között jelentőségre nézve legtöbb érdeklődésre számíthat *Károlyi Mihály* gróf beszámolója, melyre öt a többi ellenzéki pártok vezérpolitikusai is elkísérik, többek között *Apponyi Albert* gróf, ki hosszabb beszédben szándékozik foglalkozni az általános politikai helyzettel. Ott lesz a népgyűlésen *Mezőssy Béla* és *Désy Zoltán* is.

Érdekes népgyűlés lesz a komáromi is, ahol *Batthyány Tivadar* gróf, a függetlenségi Justh-párt alelnöke és *Balla Aladár* dr. volt főispán lesznek a szónokok.

De valamenynyi népgyűlés között is a politikai pikantéria erejével fog hatni az *ugodi* népgyűlés, a hol a pápai munkapárt volt vezetői, *Eszterházy Pál* gróf és *Sált Lajos*, a pápai munkapárt volt elnöke fog gyűlést rendezni a — *kormány ellen.*

A KIS MADÁR ÉS MÉG VALAMI.

Irta: *Mányiné Prigl Olga.*

Szép nyári reggel volt, felhőtlen, tiszta kék egü. Virág nyílt a kertben, az udvaron, még a kerítések tövében is. Fejünk fölött a kinyúló gallyak sűrű, árnyékos lombteréből jókedvű madársereg rebent fel olykor, hangos csipogással.

Az „apróság“ körülfogott. Egyik-másik kényelembé helyezkedve végigheverészt a puha, bársonyos gyöpn.

— Nini! — kiáltott föl egyszerre Jóska gyerek és mint a villám, úgy ugrott talpra. A lélekzete is elállt s a szemében lobogott valami, a mi nagyon hasonlatossá tette arcát egy miniatűr kis vademberhez.

— Ni! — mutatott a kis lesült barna ujjával, nyakát előrszegezve.

Odenéztünk, mi lehet, hát a pintérék Danija fut befelé a kapun, háta mögött egy spárgára kötött kócos verebet repítve.

— Fogtuk! — magyarázza pihegve, a fészkebe fogtuk meg, létrán másztunk fel hozzá . . .

Addigra valamennyien talpon voltak. A fiuk egy kicsit irigy, ám azért ragyogó arccal, a kis leányok kíváncsian, de résztvevő tekintettel.

— Nem jól tettétek, — mondom komolyan Daninak. Ki tudja ninesenek-e fióki,

A MAI SAJTÓNAGYGYÜLÉS.

Impozánsnak, minden ízében nagyszerűnek, fényesnek ígérkezik a mai katolikus sajtónagygyűlés itt Nagy-Váradon. A templomok ajtaján, a kirakatokban kifüggesztett lelkes hangú felhívások és az ezerszámra szétküldött meghívók élénk visszhangot vernek szét a városban és Nagy-Vbrad katolikus társadalmában, a majdnem 1500 főnyi tagot számláló Katolikus Népszövetség lelkes buzgalommal készül, hogy kivége részét a keresztény restauráció legnagyobb, legégetőbben szükséges munkájából, a katolikus sajtóakcióból.

A nagyváradai premontrei főgimnázium hatalmas diszterme valószínűleg kicsiny lesz az érdeklődők befogadására. Az előjelek azt mutatják, hogy ennek a hatalmas, bátor akciónak meg lesz a méltó, nagy sikere eseménye és a nagyváradai katolikus sajtónagygyűlés hatalmas lépéssel fogja előrevinni a tisztességes, modern keresztény sajtó ügyét.

A budapesti vendégek érkezése.

Budapestről már megérkezett *Novák Mártonné* urnő a katolikus Sajtóegyesület Hölgybizottságának alelnöke és *Bangha Béla*, jézustársasági áldozópap, a sajtóakciónak lánglelkű apostola. Dr. *Baránsky Gyula* ügyvéd, fővárosi törvényhatósági bizottsági tag ma délben fog Nagyváradra érkezni.

Novák Mártonné már tegnap délelőtt megérkezett. A Hölgybizottság fáradhatatlan, lelkes alelnökjét dr. *Karácsonyi János* látja vendégül.

Bangha Béla tegnap este a gyorsvonattal érkezett meg. A fogadására megjelentek dr. *Imrik Zoltán* plébános, a Katolikus Népszövetség vezetője és a nagyváradai jo-

gászkongregáció tagjai, akik lelkesen megéljenezték. P. *Bangha Bélát* aki Nagy-Váradon dr. *Imrik Zoltán* plébánosnál szállott meg.

A mai sajtónap sorrendje a következő:
I. *Sajtóértekezlet* a főgimnázium disztermében délelőtt 11 órakor.

1. *Megnyitó beszéd.* Tartja dr. *Karácsonyi János* prépost-kanonok.

2. *A nő hivatása korunkban.* Előadás; tartja *Novák Mártonné* urnő, a Katolikus Sajtóegyesület Fővárosi Hölgybizottságának elnöke.

3. *A katolikus sajtó és a hölgyek.* Előadás; tartja dr. *Bangha Béla* Jézustársasági áldozópap.

4. *Záróbeszédet* mond dr. *Karácsonyi János* prépost-kanonok.

II. *Sajtónagygyűlés* a főgimnázium disztermében délután 5 órakor.

1. *Nyitány.* Előadja a *Katolikus Legényegylet* zenekara.

2. *Megnyitó beszéd.* Tartja dr. *Lányi József* tinnini püspök.

3. *Legsürgősebb teendőink.* Előadás. Tartja dr. *Baránsky Gyula* ügyvéd, székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag.

4. *A sajtó és a keresztény család.* Előadja *Novák Mártonné* urnő, a Kath. Sajtóegyesület Fővárosi Hölgybizottságának elnöke.

5. *A dalnok búja.* E. *Kovács Gyulától.* Szavalja *Fleisz Elek.*

6. *Magyar sajtó és magyar kultúra.* Előadás. Tartja dr. *Bangha Béla* Jézustársasági áldozópap.

7. *Záróbeszéd.* Tartja dr. *Lányi József* tinnini püspök.

8. *Himnusz.* Előadja a *Katolikus Legényegylet* zenekara.

III. *Társasvacsera.* Este 8 órakor társasvacsera a Pannónia-szálloda külön helyiségében.

ki visel most azokra gondot? Lám, ha a ti édes jó anyátok meghalna, ugyan ki főzne jó leveskét délre, ki adna ozsonát, vacsorát?

Közvetlen a hátam mögött megszólal, szinte mintha magába beszélne, egy kis vékonynyaku gyerek, — Jenőke, a ki kézelőt és kemény gallért visel már, de a térdein rendesen lyukas a harisnya s a csupa zsirfolt bársony kabátja hirből se ismerheti az asztalkendő. Mondom, csakúgy a foga közül ereszti ki nagy selypen:

— Ugyse anya főzs . . .

Mintha nem hallottam volna, tovább beszéltem:

— Ki varrja meg a ruhácskátokat, ha elszakad, hogy szégyelli magát az olyan gyerekek, a ki rongyos ruhába jár.

Megint közbe szól a kis rebellis:

— Ugyis megvajja a vajjoné . . .

— De édes anyának csókolsz érte kezét, Jenőke! — mondom, egyszerre hirtelen felé fordulva.

Megszégyelte magát, nem szólt, hiába unszoltam. A madarat eleresztettük, haza is engedtem őket és csak este, a mikor már lepihentünk, jutott eszembe a Jenőke „hangos gondolkozása.“

Milyen cinikus a kis gazember, milyen önálló nézetei vannak. Egyszeribe ellent mondt nekem az anyai szeretet definiálásánál s ha érvelt, helyesen érvelt, mert csak az

igazsággal élt. Most bizonyára azt hiszi, hogy én mondtam neki meséket. Rosszul ismer tettem az anyai szeretet fogalmát. Magam vagyok a hibás, én provokáltam azokat a kijelentéseket.

Sokszor igen kicsinyes dolgok bántani szoktak. Eltűnődöm rajta egész éjszaka. Olykor megszeretnék valami nagyot, nemeset cselekedni, szeretném egybeforrasztani a világot, hogy egy szívvvel dobogjon, egy közös érzélem uraljon mindenkit. Megannyi láthatatlan mágneskapcsok révén legyünk oly igazán testvérek, mint mikor mindennapi imádságunkban elmondjuk: Miatyánk!

Hasztalan! — lelkem csak vergődik, szavam elvész a pusztában. Még inkább elnyeli az élet nyüzsgő, mozgó lármája, a kifejlődött egoizmus, a mindent lábbal taposó szent szabadság, a melynek kezétől koronás fők hullanak el, mint a mely kéz visszaüri az apját, az édes anyját.

Édes anya! — micsoda bűbajos szó! Zene, a melynek angyalok irták a kottáját. Imádság, mely mint utolsó sóhajtás hagyja el a hős katoná megápadt ajakát, ott a távol, véres csatamezőkön. Szó, mely csupa sugárból van fonva, szó a melybe az Istenség egy darab menyországot rejtett, kincs, a mit talizmánul adott a mindenk Alkotója, az örök Eszme.

Beszámolnak vele egykor kölesönösen az örök bíró előtt: a szülő, a gyermek.

A legjobb angol női szabóság
FLEGMAN cégnél, ❖ **Bémer-tér.**

A város tejjel való ellátása.

Fuzió a részvénytársasággal.

A város élelmezési viszonyain Nagy-Várad városa első sorban a tejjel való ellátásnak városi kezelésbe vételével akar segíteni. Tapasztalati tény, hogy a legtöbb visszaélés a tej elárulásával történik s különösen a gyermekhalandóságban nagy része van a közfogyasztásra boesátott hamisított tejnek. Ez indította a főkapitányt arra, hogy a tejjel való ellátás városi kezelésbe vételét forszírozza úgy az élelmezési szakbizottságban, mint a város tanácsánál.

Az akciónak már meg van a kedvező eredménye. Az élelmezési szakbizottság véleménye alapján elhatározta a város, hogy a városi tejközpontot felállítja s már tejmestert is alkalmazott s december 1-én megkezdte a tejjel való ellátást.

Közben egy tejjel való részvénytársaság létesült Nagy-Váradon, amely most ajánlatot tett, hogy fuzionálja a városi tejközpont a részvénytársasággal. A rt. átadja berendezését, a tejtermelőkkel kötött szerződéseket, az igazgatóságba 5 tagot választ a város; a kereskedelmi vezetést a részvénytársaság végzi.

A részvénytársaság ajánlatát tegnap tárgyalta a város közlémezési szakbizottsága. Gerő Ármin főkapitány elnökle alatt a tagok nagyszámmal voltak jelen.

Elnök részletesen ismerteti a városi tejközpont ügyének jelenlegi állását. Sajnálja, hogy az ügy jóváhagyása még nem jött le a belügyminisztertől. Ennek dacára a városi tanács elrendelte az ideiglenes berendezkedést, hogy a városi tejközpont december 1-én megkezdhesse működését. A felszerelésekre megkötötte a Glac és társával a szerződést. Egyelőre 800 liter napi eladásra lesz a központ berendezve. Ezután bejelenti a tejter-

melő részvénytársaság ajánlatát a fuzióra nézve. A r.-t. belátta, hogy a városi tejközpont konkurenciája aggasztólag hatna s a lakosság is károsodást szenvedne. A fuzió eszméje tetszetős, de gyakorlati keresztülvitele némi aggodalmakat kelt. Az egyik cél az, hogy a részvénytársaság se károsodjék. A fuzió segítene a helyzeten, mert 5—6 ezer liter tej naponként már számít.

Dr Halász Márton, a r. t. igazgatója ismertette az ajánlatot.

Szűcs Izsó felvilágosítást kér, hogy az esetleges bővítést ki fizeti, mire dr Halász Márton kijelentette, hogy a bővítést a r. t. fedezi.

Dr Ágoston Péter hosszabb beszédben foglalkozott a kérdéssel s az ajánlat egyes homályosabb pontjait akarja megvilágítani. A rt.-nak igaza van, hogy a városi tejközpont felállítása illuzorius, mert a rendelkezésre álló napi nyolcszáz liter tej csekély.

Gerő Ármin rámutat, hogy december 1-én 800 liter, január 1-én 2000 liter tej áll naponként a városi tejközpont rendelkezésére. 250,000 K befektetésnél a város ráfizet a vállalkozásra, mert kisfogyasztás nem hozza meg a kamatot, tehát csak nagyobb fogyasztás esetén érdemes a nagyobb befektetés. A fuziót helyesli, mert így napi 7000 liter tej lesz forgalomba hozható. A külön működő két vállalat konkurenciát csinál s a mellett a termelők magasabb árakat kérnek, a közönségnek pedig olcsóbban kell adni a tejet. Elfogadja a fuziót, mert az mindkét részre előnyös lenne. A részletek a pénzügyi és jogügyi bizottság elé tartoznak.

Dr Moskovits József fejtegeti a városi tejjel való ellátás fontosságát, mert így a közönség tudja, hogy tiszta tejet kap. Az tény, hogy minél több tejet kezelnek, annál kevesebb kezelési költség esik bizonyos mennyiségű teje. A fuzió ha, létre jön, s a város tulsúlyban lesz az igazgatásnál, a helyzet előnyös lesz. Azonban ismerni kell a részvénytársaság mérlegét, viszonyait, de ez más bizottság elé tartozik. Az a legfőbb dolog, hogy minél több tej kerüljön városi ellenőrzés alá. Keressék meg a tanácsot,

hogy a fuzió kérdését mielőbb oldja meg.

Weisz Lajos örömmel fogadja az ajánlatot, mert a fuzióval felére lehet leszállítani a 250,000 korona befektetést, s nem lenne konkurencia. Az is előny, hogy a város a kereskedelmi vezetéstől szabadulna. A dolgot gyorsan kezeljék, hogy december 1-én a tejközpont megkezdhesse működését.

Kálmán Ernő, a részvénytársaság elnöke a fuzió előnyeit igyekszik kimutatni. A részvénytársaságnak hosszabb időre szóló szerződése is van a termelőkkel, sőt opcióval is bír. A részvénytársaság berendezése napi 15000 literre elég s így csak kisebb-szerű befektetések fordulhatnak elő.

Szűcs Izsó a gyermekvédelemre felvett tejmennyiség emelését kívánja.

Gerő Ármin két célt lát csak: legyen elég tej és az olcsó legyen. De rámutat, hogy a részletek még nincsenek tisztázva, hogy a jövedelemből mit kap a város? Az nem sok, hogy 30 év múlva minden a városé lesz. A jövedelem részesedés kérdése homályos.

Dr Moskovits József helyesli a kérdés felvetését; ő azt gondolta, hogy ez már tisztázva van. A városnak a befektetés kamatját biztosítani kell.

A szakbizottság ezután abban állapodott meg, hogy elvben helyesli a fuziót s kéri a város tanácsát, hogy ezt a kérdést gyorsan intézze el, mert ettől nem lehet függővé tenni a városi tejközpont életbeléptetését.

A katolikus autonomia. Tegnap délután két óráig tartó minisztertanács volt. Zichy János a képviselőház egyik legelső ülésén a Ház elé terjeszti a katolikus autonomiairól szóló törvényjavaslatot.

Kovács Gyula. Szlavek vizsgálóbíró tegnap a gyűjtőfogházból átvitette a törvényszék épületébe Kovács Gyula képviselőt és kihallgatta.

Tudjuk mindnyájan, milyen alacsony fokon állott a régiéknél a nő tisztelete. Kivételt egyedül a görög és római nők képeztek, úgys mint anyák, úgys mint harci amazonok. Ott van a rómaiaknál az ősz Veturia, ott a Grachusok anyja, ott vannak a görög mitológia Veszta szüzei, a kik szimbolikusan ugyancsak csak a családi tüzhely melegének, a soha ki nem alvó szeretetnek, a mindeneket betöltő otthon kedves fogalmának példaképeül voltak felállítva. Elsöpörte őket a pogányság. A Veszta tüzhelyeken egy Nero ülte vad orgiáit, a családi élet szent érzelmei vak szenvedéllyé fajultak. A még megmaradt igazak a hajdankori Szodoma végveszélyét várták, sújtó menyköveket, tüzesőt, mely felperzsellen mindent.

De nem úgy történt. Isten nem bontotta ki suhogó ostorát. Egy szelid, esőndes ember jelent meg egyszerre közöttünk. Nem épített ő amphitheátrumokat a nép mulattatására, nem ígért kincseket a földön, a hol azokat a rozsdá és a moly megemészti, de egy szavára ezrével borultak lábaihoz bűnös Magdolnaként és a világot a nők mentették meg újra.

Félistenek születtek ezután. Martirok, kik a „megtestesült Ige“ zászlója alatt önkényt keresték a halált. Az isteni Megváltó példájára megannyi megváltó lett valamennyi. Micsoda kor, micsoda lelkesedés! Szent volt a

föld az ártatlanok véréből s e porból új élet fakadt.

A nő mindenütt. Végig, a kereszténység békés évszázadaiban legendás alakokra talá-lunk. A középkor lovagjai szinte babonás tiszteletben részesítették őket. A nőt, a ki ugyan nem járt már esatákbán, mint a hős amazonok, kitől nem várták már, hogy vértanu halált haljon a hitért. A csőndes várakban imádságos lélekkel szöttek-fontak immár s egybegyűlt körülöttük a ház apraja, nagyja. A eselések is, akiknek a „nagyasszony“ szintén édesanyjuk volt.

Hihetetlenül hangzik a mai világban, mikor egy-egy zsúrthéma sokszor pusztán a eselődéssel foglalkozik. Földgolyónk tévedt volna valami különös új légkörbe, hogy úgy tótágast látunk mindent? Pedig soha több szó nem hangzott el gyökeres orvoslásokról az egyéni szabadság védelmére, mint nap-jainkban. A nőemancipátorok is arathatják babérait az abban a mértékben, a mint szaporodnak az agglegény klubok.

A nő több akar lenni, mint nő, szerepelni vágyik. Nem azokról a szegény napszámokról szölok, a kik épen emezek hibája miatt kénytelenek szépségüket, fiatalságukat, sok-szor életüket odaadni a kenyérért, mert a ki eljött volna értük, hogy felajánlja a közös munkát, a közös boldogulást, — az mondom

épen e félreismert szereplés miatt szidja valamelyik vendéglői asztal mellett a savanyu kosztott, mely azért rossz, mert egyedül kell elköltenie.

Egy fecske nem csinál nyarat, de viszont egy parlagon hagyott asszonyi lélek, tiznek vesztét okozza s a konkollyal együtt kirosztálják sokszor a tiszta búzát is.

Egynémely lélekre úgy hat a csillogás, mint a vademberre az üvegyöngy. Bolondul útána és feláldozza érte a mi a legszentebb, — a családját is. Másikat a divat hóbortja ragadja magával és nem tudja felfogni józan ésszel, hogy ez a majmolási ösztön Darvinnak egyetlen igaz érve, a mivel származásukat bizonyíthatja.

A legtöbb „mai asszony“ — tisztelet a kivételnek, — leánykorában alig tanul egyebet, mint öltözködni. Összes irodalmi foglalkozása, hogy feljegyzéseket tesz a zsúrokon „megtapasztalt“ torták és cukorsütemények agyafurt kémiajáról. Az édes mamája büszkén mutogatja a remek befőttöket, mik mind a kis leánya jógazdasszonyát hirdetik. Ezzel, meg egy csomó kotillon-émléssel aztán férjhez adják. Az obligát három szoba butor kitelik a „biztosítás“-ból, az apanázst, a mi elengedhetetlen, az öregek csak kisrofolják egy darabig.

A fiatal férjet is megszedítik eleinte a

Kész női-felöltők
Kosztüm-kelme különlegességek

FLEGMAN
cégnél, Bémer-tér.

A Gerliczy-család gyásza.

Gróf Széchényi Miklós püspök végzi a temetést.

A köztiszteltben álló báró Gerliczy-család mérhetlen gyászánál a részvét olyan imponáló, meghatározó módon nyilvánult meg, amilyen csak azoknak a kiválasztottaknak halálánál jut kifejezésre, akik életükben áldást árasztanak maguk körül s jótékony szívük egész melegét a társadalom sebének gyógyítására áldozzák.

Ilyen nagyszívű, az emberi szenvedések iránt fogékony lelkületű főúri hölgyet vesztett el özv. báró Gerliczy Félixné szül. Kornis Lujza grófnőben Nagy-Várad társadalma, az árvák és özvegyek sokasága.

Látogatások és sürgönyök.

Tegnap a kora délelőtti óráktól egész alkonyatig, rengeteg részvétlívrat érkezett a gyászbaborult ősi Gerliczy-házban összegyűlt családtagokhoz.

Részvétüket táviratban fejezték ki: Lajos bajor kir. herceg, Mária Terézia bajor kir. hercegné, özv. Náway Lajosné, Náway Tamás, Náway Lajos, báró Fejérváry Géza, Kövér Lajos és neje, gróf Vay Péter, gróf Csáky Lajos, Walter Gyula, Huszár Jolán, gróf Teleky Lászlóné, Sztankovánszky Mária, Szalay Imre, özv. gróf Batthyány Józsefné, gróf Korniss Adèle, báró Mannsberg Alfrédné, gróf Degenfeld Kristóf, Sztankovánszky János és neje, báró Borzseczky Ella, dr. Grósz Emil, dr. Hoványi Géza és neje, Stróbel Sándor és neje, báró Gerliczy Félix, Deszk község előljárósága, Novotny S. Alfonz prem. rendi kormányzó, gróf Csáky Gyula és Irma, dr. Cziffra Kálmán, Markovits Antal és családja, Thurnau Fejérváry Stephani, Siket Traján és családja, Lukács Sándor, báró Burján István és neje, gróf Pongrácz Gabriella, Wertheimstein Alfréd és családja, Szalay Péterné, Skalski

felesége sikerei. Látja, milyen dolgos, hogy izzad a cukorbefőttek mellett — csoda-e, ha az ebéd későn kerül az asztalra! A világ tapsol, — ez a fő. A kiadás ugyan jóval több, mint a szegény férj azt vőlegény korában kalkulálta, de hát a nagy ismeretség kedvéért engedni kell.

Az asszony majd eldül a fáradságtól. Annyi vendég és kicsi a lakás, a bútor felét kipakolták. A gyerekek a szomszédba kerülnek kvártélyra, ne lármázzanak itthon.

— Nem bírok velük! — panaszkodik az asszony az urának, ezek a cselédek egészen elrontják őket.

Hús koronát fizet a dajkának, de a gyerekek mégis kifognak rajta. A ruhájukat se bírja kifoltozni, rongyosak, azért is külön fizet a varrónénak, a kitől még lsten tudja, mikor várhatja ki. Ő nem jut semmihez, maga is úgy dolgozik, mint egy cseléd. Kétszer felfényezte a szobát a héten és ráadásul meg is hűlt a fagyalt csinálásnál. A mit pedig ugyanez leszóltak a mult zsúron, — panaszkodott később nekem.

Sajnáltam szegényt, — épen a Jenőke anyja volt. Sajnáltam egyért is, másért is, a miről talán nem is tehet, a mi csak úgy magával sodorta, mint a lepkét a lámpavilág.

Vince és neje, Hutschenreiter Ernő és neje, Gyuricza Sándor és neje, Forster Gézané, Szaczellary György, Blaskovits Ernest és neje, gróf Bethlen Aladár és családja.

Részvétlívratokat küldtek: a premontreirend nagyváradi társháza és a 2. honvédszázados tisztikara.

A tegnapi nap folyamán személyesen a következők fejezték ki részvétüket:

Báró Szentkereszty Zsigmond neje és báró Szentkereszty György, özv. Sal Ferencné, báró Luzsénszky Lenke, Dörsay Mária grófnő, Stark Gyula, Kozáry Gyula, özv. Grunwald Henrikné, dr. Gyöngyössi István és neje, dr. Vueskics Gyula, Imrik S. Zoltán, Mezey Vilma, nagyváradi I. sz. Káptalan nevében Széchényi Jenő, Heilinger József, özv. Cziffra Geróné, Rádl Ödön és neje, Laurán Agoston görög kath. nagyprépost, Pallay Lajos, dr. Fráter Imre, dr. Kiss Géza, dr. Hoványi Gyula, özv. Kunyhósi Jánosné, Ránffy Zsigmond alezredes, Miskolezy Ferenc és leánya, özv. Géher Antalné, Niedermann Antalné, a biharmegyei és nagyváradi nőegylet, Böszörményi Géza, dr. Molnár Imréné, Medvigy Mihályné, Nagy Ödönné, Böszörményi Gézané, Vucskics Aranka, Milibák Józsefné, Vértessy Sándorné, Pozsonyi Lászlóné, Szentléleky Kálminné, Böcz Gézané, Száhlender Károlyné, Pékánovics Imréné, Ficzek Lajosné, Stark Rózsa stb.

A kondoleálókat fogadták, az elhunyt gyermekei és családtagjai, továbbá Hutschenreiter Ida urhölgy, aki már évek óta oly odaadó buzgalommal gyondozta és ápolta a most már örök álmaiban alvó főúri hölgyet.

A város és a nőegylet.

A gyászeset alkalmából Nagy-Várad város tanácsának tegnapi ülésében Rimler Károly polgármester meghatározó, meleg részvét hangján emlékezett meg az elhunyt kiváló érdemeiről s azon veszteségről, amely Nagy-Várad város egész társadalmát, de különösen a jótékony ügyét érte báró Gerliczy Félixné halálával.

Elhatározta a város tanácsa, hogy a város nevében koszorút helyeznek a ravatalra s azt testületileg helyezik el a koporsón; testületileg jelennek meg a temetésen; egyben a városi kocsikat a temetés alkalmára felajánlják a gyászoló családnak.

A Biharmegyei és Nagy-Várad Nőegylet választmányja tegnap délelőtt ülést tartott, özv. Grunwald Henrikné alelnöknő elnökle alatt, amelyen elhatározták, hogy a választmány testületileg nyújtja át az egyesület részvétlívratát; — az árvaház 2—2 növendéke imádkozik felváltva a ravatal mellett; a város és vármegye színeit viselő szalaggal koszorút helyez a koporsóra, amelyet városi és megyei hajduk visznek a temetés alatt a gyászmenetben; továbbá külön gyászjelentést adnak ki.

Bemutatta az alelnöknő a Lujza Otthon két gondozottjának következő levelét:

A Biharmegyei és Nagy-Várad Nőegylet nagyszágos alelnöknőjének Nagy-Váradon.

A mi szeretett Otthonunk nagylelkű alapítójának elhunyt alkalmából hálánk, elis-

merésünk és szeretetünk kifejezéseként, hervadhatlan koszorujához szabadjon egy levélkét fűznünk.

A Lujza-Otthon alapjához, hol mi igaz, boldog otthont találtunk, koszorumegváltás címén 50—50 koronával járulunk.

Kérjük a Mindenhatót, hogy legyen jutalma az elköltözött nemes lelkének.

Magunkat a Ngos alelnöknőnek ajánljuk, s vagyunk hálás tisztelettel

Gyulafy Antalné,
sz. Korbuli Lujza.

özv. Borza Istvánné,
sz. Vertán Anna.

A nőegylet választmányja tegnap már testületileg átnyújtotta a családnak az egylet részvétlívratát.

A nőegylet gyászjelentése a következő:

A „Biharmegyei és Nagyváradi Nőegylet” fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy egyletének megalapítója forrón szeretett elnöke aranyi és szentgerlistyei özv. báró Gerliczy Félixné szül.: gönczruszkai gróf Kornis Lujza csillagkeresztes hölgy, az Erzsébet-rend I. oszt. tulajdonosa hosszas szenvedés után f. hó 27-én déli háromnegyed 12 órakor áldásteljes életének 82-ik évében jobblétre szenderült. Drága halottunk tetemei f. hó 30-án d. e. fél 10 órakor fognak beszenteltetni s az engesztelő szent mise megtartása után a nagyváradi olasz-i sírboltban elhelyeztetni. Nemes jó szíve a jótékony terén nem ismer sem fáradságot, sem anyagi áldozatot. Benne a szegények és árvák védangyalukat siratják, ki oly sokat tett és fáradozott a társadalmi nyomor enyhítésében. Egyletünk benne vesztette el elnökét, ki egyletét megalapításától fogva 46 éven át oly bőlesen, annyi ügyeszeretettel vezette. Nagy-Várad, 1912. szeptember 28. Áldott Legyen emlékezete! A Biharmegyei és Nagyváradi Nőegylet.

A rokonság a ravatalnál.

A temetésre nagyszámban jönnek el a rokonok az ország minden vidékéről, sőt Bécsből is.

A közvetlen családtagokon kívül, akik a halál pillanatában is mellette voltak az elhunyt, tegnap már megérkeztek: báró Gerliczy Ferencné, báró Gerliczy Félix, báró Gerliczy István, gróf Széchényi Pál és neje, Szegedy Gina, gróf Degenfeld Kristóf, Benois Károlyné sz. Des Echerolles-Kruspér Laura, fiával, báró Podmaniczky Endre, báró Podmaniczky Béla, Des Echerolles-Kruspér Sándor és neje.

A mai nap folyamára még sokan jeleztek érkezésüket.

A ravatal.

Az ősi Gerliczy-ház nagytermében van felállítva a ravatal.

A kapualja, a lépcső és folyosó egészen be van vonva gyászdrapériával s délszaki növények egész özönével díszítve.

A kapu alatt és a folyosón a Concordia temetkezési disztetőrei állanak.

A nagyterem szintén egészen be van vonva fekete posztóval s a ravatal körül pálmák, babérfák között ezüst kandelaberek, káros gyertyatartókban a gyertyák özöne lobog.

A holttest remek sarkofágban, szürke se-lyem szemfedéllel letakarva nyugszik. A koporsó lábán vörös bársony párnán van a csillagkeresztes jelvény és a I. oszt. Erzsébet érdemjel.

MEGNYILT az Első nagyváradi grafikai műintézet és fényképészet
Teleky-utca 35. szám.

Művészi kivitelben készít cinkografiai, autotypiai kliséket és fényképeket a legjutányosabb árak mellett.

A teremben is dísztestőrök teljesítenek szolgálatot éjjel-nappal. A ravatalnál jobb oldalt az apácák, a ravatal előtt az árvaház növendékei imádkoznak. Weiszlovits Lajos temetkezési intézettelajdonos gondossága az egész elrendezésen meglátszik.

A temetés.

A temetés holnap, hétfőn délelőtt 9 órakor lesz. A háznál beszentelik a holttestet s a gyászmenet a l. sz. székesegyházba vonul, ahol gyászmise lesz az elhunyt lelkiüdvéért.

A temetési szertartást és a gyászmisét gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyés püspök végzi, aki utazását megszakítva, Máriaczellből érkezik a temetésre haza.

Előzetesen úgy volt tervezve, hogy gr. Mayláth Gusztáv erdélyi püspök végzi a temetést, az elhunyt telt korábbi ígérete folytán, azonban Mayláth püspököt betegsége gátolja az utazásban.

A temetésen az árvaház növendékei is elen lesznek.

A koszorúk.

A halottas teremben már tegnap igen sok koszoru volt. A halott lábánál vannak a nagy feszület alatt a családtagok koszorui, remek virágokból, selyem szalagokkal.

Tegnap estig a következők helyezték el koszorúikat a ravatalon:

Özv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné, az elhunyt leánya; báró Gerliczy Ferenc és családja, Iona, Sándor és Sándorka unokái, Laura és Gaszton unokái, a biharmegyei és nagyváradai nőegylet, Stark Gyula és Róza, özv. Szeremley Sándorné, Pallay Lajos és családja, Hutschenreiter Ida, özv. Gyurkovits Kornélné, báró Luzsenszky Lenke, a Wertheimstein család, Gyöngyö István és neje.

Lukács nyilatkozik.

„Az Ujság” beszélgetést közlök Lukács László miniszterelnökkel az általános politikai kérdésekre vonatkozólag.

A miniszterelnök szerint a kibontakozás kulcsa az ellenzék kezében van s mihelyt az ellenzék részt vesz a normális parlamenti tárgyalásokban, kész a kibontakozás. Ő nem kezdhet tárgyalásokat, mert a fejét követelik s ha odaadta, már nem tárgyalhat. De már régebben megjelölte, hogy a kibontakozást a házszabályrevízió és a képviselői immunitás szabályozása terén lehetségesnek tartja. Személyi feltételekről szó sem lehet. Ellenben garantálni kívánja a szólásszabadságot és szabályozni az elnöki hatáskört. Elismeri, hogy a jelenlegi helyzetből ezer veszély származik, de — az államnak élnie kell. A restitucio in integrum lehetetlennek tartja, mert ezzel elismernék, hogy az újabb hozott törvények reperiációra szorulnak.

Végül legközelebbi terveiről szölt a miniszterelnök. Legelőször a jövő évi költségvetést, azután a tisztviselői nyugdíjtörvényt akarja letárgyalni, majd a tárgyalások alatt beterjeszti a választói reformot.

ESETEK

a fiatalokorak bíróságának szobájából.

Mi van a Péter fillérekkel?

Valami Popovics nevű 15 éves suhanc belopózott a siteri református templomba, feltörte a perselyt és elvitt belőle 36 fillért. Meg is osztozott a sommán két 11 éves társával, akik a betörés alatt őrt állottak a templomajtó előtt.

Védője, dr. Vavrek Kálmán nagyon hatásosan akart argumentálni a templomtolvaj mellett.

— Csekélység, gyerekes esiny az egész, tekintetes királyi törvényszék. Azután kára sincs senkinek abból a 36 filléres lopásból. A hatalmas egyházi vagyon mellett mi az a 36 fillér? Szóra sem érdemes, kivált ha figyelembe vesszük, hogy ez a Péterfillér nem is használt volna senkinek. 36 fillérnyi Péter fillér . . .

A hatalmas védbeszédet a bíróság és az egész hallgatóság harsány kacagása szakította félbe.

— De ügyvéd ur, református templomról van szó! Mióta gyűjtenek református templomban Péter fillért?

A védbeszéd sietve befejeződött s Popovicsot egy évre kellő szigorú felügyelet mellett, tekintve fiatal korát, a büntető novella alapján próbára bocsátották.

A hatósági családja.

Tenkegörszobáról a Lakatos-familia verekedés miatt vonul fel. A 16—18 éves suhancok megverték és megszurkálták a nagybátyjukat úgy, hogy négy hétig nyomta az ágyat, azaz az ekhós szekéren a szalmát. Adtak ugyan az öregnek 60 korona fájdalomdíjat a drágalatos unokaöcsikék, de hát a törvénynek is eleget kell tenni. A Lakatos-gyerekek felvonultak a fiatalokorak bírósága elé. Kettő közülök anyakönyvezve sem volt soha. Előzetesen megkereste tehát a törvényszék a főszolgabíró, főszolgabíró pedig a községi előljáróságot, hogy gondoskodjék a két Lakatos utólagos anyakönyvezéséről.

Hogy miként történt ez az utólagos anyakönyvezés, az egyelőre titok. A bíróság elé csak az eredmény került, az utólag kiállított állami anyakönyv. Ebből közokiratilag megállapított tény, hogy a két Lakatos édes testvér, anyjuk ugyanaz a cigány javasasszony. Született pedig az egyik 1894. augusztusban, a másik 1894. decemberben.

Sem előbb, sem később. Így állapította meg a községi előljáróság, bölcsen és körültekintően. A ki nem hiszi, annak ott a községi bizonyítvány; győződjék meg belőle, mi minden lehetséges, ha a közigazgatás úgy rendeli.

Somogyi Károly sarköve.

Novemberre már készen lesz.

A Szigligeti színház első igazgatója Somogyi Károly egyszerű takeresztel jelölt sírhant alatt piheni örök álmát. Az igazgató halálával, mintha az emléke is kihalt volna az első nagyváradai igazgatónak. A temetés után senki sem törődött vele, hogy maradandó emlék jelölje meg Somogyi Károly sírját. Annak idején a Tiszántul volt az első, mely felvetette az eszmét, hogy Somogyi sírjához sarkövet állítsanak.

Rimler Károly polgármester mozgalmat is indított, hogy a Tiszántul eszméje megvalósuljon. A mozgalom eredményét már november elsején látni fogjuk az olasz temetőben. A város, vagy a társadalom ugyan még nem hozott áldozatot a sarkő beszerzéséhez, azonban az igazgató, Erdélyi Miklós nem akar tovább várni erre, hanem ő maga előlegezi a sarkő költségeit teljesen.

Tegnap délután Erdélyi Miklós feleségével, Kovács Mariskával és leányával Polgár Mariskával megjelentek a Lévy-féle sarkőraktárban és ott kiválasztottak egy követ az elhunyt emlékének megörökítésére.

A kő obeliszka alaku sötét szürke gránit, magassága csaknem három méter. Maga az obeliszka kettős alapzaton van elhelyezve. Igen finom kidolgozású kő, mely az időnek igen sok ideig fog ellenállani.

A sír 4 méter és két méter széles területen ciklop falazattal lesz bekerítve, mely fölött díszes vasrács fog állani.

Az igazgató valóban méltó emléket akar állítani elődje porhüvelyé felé. A sarkő felállítására, ha az idő kedvez, nyolc nap alatt be fog fejeződni. A sarkőre vésendő szövegre nézve még nem történt megállapodás, azonban ez is meg fog történni pár nap alatt. November elsején már díszes síremlék fogja jelezni a jelenleg csaknem jeltelenül pihenő Somogyi Károly örök nyughelyét.

Havasi romantika.

Leányszöktetés Sólomkőn.

Sólomkő községet izgalomban tartja egy romantikus história. Javában lakadalmazott a násznép, amikor a régi vetélytárs barátjaival megszöktette a menyasszonyt.

Zsifcsák András Sólomkő község egyik legvagyonosabb gazdaembere, így nem csoda az, hogy Katica nevű leányának kezéért a fél falu ifjusága versenyzett. Zsifcsák Katica azonban egy teljesen vagyontalan legényt szeretett s azért egyik gazdag kérőnek a másik után adott kosarat.

A leányt azonban édes atya egy gazdag tót legénynek, Nimesak Jánosnak szánta s ezt meg is mondta leányának. A leány eleinte vonakodott atya akaratát teljesíteni, de később még is beleegyezett. Két nappal ezelőtt tartották meg az esküvőt, amit szokás szerint, lakodalom követett.

A menyasszony atyjának feltűnt a lakodalmon, hogy a régi vőlegény, Zeferesák

Az új csipke-áruházban

Nagyvárad, Kossuth-u.
Turul cipőüzlet mellett.

feltűnést keltő alkalmi áruk uri és női divatcikkekben, óriási választék keztyűk, férfi- és női gyermek eső- és napernyők, ridikülök, zürichi csipkék, aplikációk, stórok fehérneműk és kőzimunkákban.

Tóni, szintén a vendégek között volt, pedig nem is hívták meg a lakadalomra. Zeferesák Tóni barátai közül azonban senki sem volt ott. Nem tulajdonított senki semmit ennek, csupán Zsifésák András. Később azonban már ő sem törődött vele. Ezt az alkalmat használta fel Zeferesák Tóni tervének keresztülvitelére.

Javában mulatott a násznép éjjel tájban, amikor észrevették, hogy a menyasszony nincs sehol és Zeferesák Tóni is eltűnt a vendégek közül. Azonnal a menyasszony keresésére indultak, de sehol sem találták. Ekkor az éjjeli őr azt mondta a keresőknek, hogy látta, amikor Zeferesák Tóni barátaival két kocsin elvágtatott Margitta-felé a községből, de a menyasszonyt ő nem látta a kocsin.

Hamar kocsira ült a násznép is és üldözésére indult a leányrablóknak, mert most már mindenki tudta, hogy Zeferesák szöktette meg a leányt.

Megkezdődött az üldözés. Hajnalban tényleg utólérték a szökevényeket, akik amikor észrevették, hogy üldözik őket, még szilajabban hajtották a kocsiba fogott lovakat. Az erős hajtásban kimerült lovak azonban nem sokáig bírták. Megkellett tehát állani. A leányszöktetők ekkor botokkal és löcsökkel elállították az üldözők előtt az utat.

Természetes, hogy az üldözők is botot fogtak s megtámadták a kis csapatot. Rövid harc volt az országúton s ezután 8 ember feküdt bevert fejvel a földön.

A menyasszony is előkerült az egyik kocsiból, ahol félelmében huzódott meg. A harc után kibékült a két párt s a sebesülteket beszállították Margittára, ahol bekötötték sebeiket.

Az igazságszolgáltatás palotájából.

A hatalmas, sárga épülettömb komolyan, méltóságteljesen, esendes, imponáló nyugalommal tekint a fás, gruppos, virágos Széchenyi-térre. Kiesik a város nagy, zugó forgatagából, itt valami fölényes, megnyugtató csend borul az utcára, és a zaj, a hangos tülekedés lármája csak a távolból üti meg az ember fülét, a villamos vasut csengőjének a csilingelése is csak úgy ideverődik . . . Nem azért, mintha ez a nagy, komoly épület kívül esnék a mi életünkön, sőt nagyon is beleeszik az életbe, de valahogy itt más a milió, a hangulat talán mert különös erősen belemarkol a lélekbe az a fenséges eszme, a melynek szolgálatában áll az igazság palotája.

Annyi sok-sok apró és nagy, szivetrázó tragédiát produkál az élet és ezeknek a tragédiáknak az utolsó, nagy jeleneteinél ez az épület a szintér. Az élet apró és nagy bajának hullámverése ide ütődik, hogy itt azután elmondja, hogy a jogtalanság a disharmonia helyét a harmonia, az igazság foglalja el . . .

A mindennap ismétlődő képek, jelenetek közül igyekszem itt e sorokban lekapni egy pár impressziót, amelyek úgy hozzátartoznak ennek a palotának a jellegéhez, . . . ez a keret, amelyhez jobban megvilágítódik a tartalom, a lényeg, az „Igazságszolgáltatás” című rovatban talál meg naponként az olvasó.

Darócruhás foglyok. Szuronyos börtönőrök kíséretében mennek át a téren az egyik rejtett, elzárt palotából a másikba. Micsoda ellentét. Ezek a szürke, sápadt, beesett arcu, szomorú szemű emberek, lehajtott fővel, roskadozó, ingatag léptekkel mennek végig a park virágos, lombos fákkal, zöld bokrokkal szegélyezett utain. Apró gyermekek játszanak, nevetnek, szaladgálnak a fák között, fogócskát játszanak a Mária-szobor körül, a fehér gyermekkoesikből csodálkozó, mosolygós gyermekarcok bámulnak az égre. És mind-mind nagyon meg vannak elégedve az étellel és örülnek a napsugárnak, a virágoknak . . . Most egy percre megállanak a játszó, félve bámulnak a darócruhás foglyokra, olyan idegenül néznek a fénylő szuronyokra, ezt ők nem értik, csak egy picit kapiskál a lelkükben, hogy itt van valami, ami nem jó, valami nehéz, ami teher, valami rossz nyomhatja a lelküket azoknak az embereknek, különben nevetnének, rájuk mosolyognának és nem kísérik őket a szürkéket a színes ruhás, csillogó puskás őrök . . . Egyik fogoly sötét szemei, vadul, gonoszán, elkéseredetten villannak meg, a másik perben pedig eltűnnek a foglyok, villogó szuronyok a palota kapujában. Nagy büntető terheli őket, az esküdtszéki terembe kísérik.

Az esküdtszéki terem a palota középső részét foglalja el. Középen a királynak nagy, diszes, aranyrámás képe és a falakat szép freskók, szimbolumok díszítik. Egyik Justiciának bekötött szemű képe kezében az igazság mérlegével. Az érdeklődő vagy mondjuk inkább kíváncsi közönség számára padok vannak, de most éppen nincs „szenzációs és „érdekes” ügy, csak egy egyszerű emberölés, koremai verekedésből támadt, olyan, amilyen majd minden héten megszokott történni, — nincsenek tehát sokan, csak egy pár véletlenül bevetődő ember hallgatja a tárgyalást, azután a riporter siet megtudni a tényállást és néhány érdekes momentumot, amit szigorúan megkövetel tőle a nagyközönség. Mondom, ez nem „nagy” ügy, csak annak a pár embernek, akik a váróteremben várják, hogy előszólítsa őket tanácskozássra Mózes bácsi, a hivataloszolga, no és egy szegény asszonynak, aki a terem egyik sarkában sirdogál . . . a fia ül a vádlottak padján, szemben az esküdtekkel.

Az esküdtek a legkorábban érkeznek. Itt pontosnak kell lenni, mert különben súlyos büntetéspénzek fizetésére kötelezik őket a ciklusra és most együtt vannak mind, hogy erre a tárgyalásra kisorsolja az elnök és illetve kiválasszák közülük az ügyész és védő a tizenkettőt. Fehér, hengeralaku urnába teszik a neveket, az elnök egymásután veszi ki a kis papírcédulákat és olvassa fel az illető esküdt nevéit. Az ügyésznek is, a védőnek is megvan a visszavetési joga és az esküdtek azért drukkolnak, hogy ne maradjanak a „12” között. Megkönnyebülten léleklizik fel az, akit visszavetnek, mehet a rendes dolga után. Nem azért, mintha nem szívesen, nem komolyan gyakorolnák ezt a jogukat, vagy kötelességüket (nem tudom én jognak tanultam, ők inkább kötelességnek ismerik), de hát mégis csak jobban esik mindegyiknek, ha ezt a jogot a szomszéd polgártársa gyakorolja helyettük, amíg ők végzik rendes napi munkájukat. Szóval megalakul az esküdtszék, folyik a tárgyalás és az esküdtek komolyan, erősen figyelnek annak minden mozzanatára. Elérkezik a verdikhozás ideje. Bevonulnak a külön terembe, lezárlják őket, hogy a külvilággal ne érintkezessenek. A tárgyalás egy-egy erősebb hangja áthallatszik a falon . . . azután

csend és néha, ha erősen figyelünk, halljuk tizenkétszer egymásután: kipp-kopp, kipp kopp . . .

A kinntlevők pedig találgatják, vajjon fehér golyó volt-e, vagy fekete? Igent mondtak, vagy nemet? Felmentik, vagy elítélik? Az esküdtek fehér, vagy fekete golyóval szavaznak, ítélnék.

Az apja keresi a csodaszámolót.

Még bizonyára emlékeznek itt ebben az eleven lüktetésű városban arra a nagy égő szemű sápadt gyerekre, aki nemrégiben ejtette bámulatba csodálatos számoló tehetségével a publikumot. Mikor megjelent a ragyogó rivaldán, okos nagy szemei mélyen belefuródtak a sötét nézőtérbe, begombolta feketebársony kis kabátját és a tiz éves gyerekek szédületes attrakciókat végzett a számok rideg nagy tömegével.

Csodagyerek volt a szó legteljesebb értelmében a kis *Lorenz Olgo*. Az emberek megbámulták ragyogó tehetségét, a hölgyek virágokat szórtak föl a szinpadra, egy hétig örült kavardással özönlött feléje a pénz s aztán vitte tovább impresszáriója a többi kíváncsi városba.

S most éppen az a kérdés, hogy melyik az a város, amelyikben produkálja magát. A kis artista eltűnt Váradról s édesatyja, aki Nyitrán lakik, most nyomról-nyomra követi fiát, de még mindezeideig nem tudta megtalálni.

Utoljára ezelőtt egy héttel volt Nagyváradon.

Meghívásra jött. Sorra járta a nagyváradi iskolákat és bemutatta rendkívüli tehetségét.

Az egyik előadás alkalmával alaposan megszégeyített egy algebra tanárt. Az igazgató fölkérte az algebratanárt, hogy adjon föl Lorenznek valami algebrai példát.

A tanár lekicsinylően szólt:

— Ugyan kérem, nem tud ez semmit. Szemfényvesztés az egész.

S előkotorászott egy nehéz és hosszú példát. Öt percig tartott, amíg elmondta s egy félórai időt vett volna igénybe az eredmény kiszámítása logaritmus táblával.

Mire azonban a végére ért, Lorenz már megmondta az eredményt. S mikor utána számolták, minden számjegy helyes volt.

Délutánonként a kávéházban ült a bohémasztalnál s ott oszonnázott. Egyszer a huszártisztek odahívták az asztalukhoz.

— Tudnál itt is számolni?

— Hogyne.

És számoltatták. A végén két huszártiszt a zsebébe nyult és kivett két husz fillérest. Odanyújtotta a gyerekeknek.

Lorenz szeme villámokat szórt.

— Nem vagyok én koldus! . . . Én művész vagyok.

Sarkon fordult és elment.

Hogy azonban Nagyváradról hova utazott, azt nem tudja a rendőrség. Az aggó apa tegnap küldött egy táviratot Kolozsvárról, amelyen utbaigazítást kér.

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Rákóczi-ut. 9. szám alatt a Széchenyi szálloda mellett
fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban
Telefon 769. sz. legolcsóbb bevásárlási forrás. Telefon 769. sz.

A rendőrségen Egely kapitány Dienes detektívnek osztotta ki az ügyet, hogy nyomozza ki Lorenz Olgo hollétét. A detektív megkérdezte Horváth Géza alkapitányt, akinél az igazolványa állt Lorenznek, hogy nem tudja-e merre ment? . . . Az alkapitány azonban nem tudott felvilágosítást adni.

A Tiszántul munkatársa szintén érdeklődött és megtudta, hogy innen Debreczenbe távozott a csodagyerek. Valószínű, hogy még mindig ott is van. Azonban ez mindenestre elég lehet a rendőrségnek s értesítheti az apát, aki szívszorogva várja fia hollétéről a hírt.

Könyvtáraink heti forgalma.

Az elmúlt héten már a Szigligeti Társaság népkönyvtáraiban is megindult az élet. Az újvárosi könyvtár vezetését Bodnár Jánostól ideiglenesen Petrács János közs. tanító vette át. A városi nyilvános könyvtár forgalma ugyanis oly lendületet vett, hogy az vetekedik nagyobb városok könyvtár forgalmával. Pedig az olvasóterem nagyon kicsiny, nem képes befogadni a jelentkezők harmadrészét sem, dacára, hogy a könyvtáros hivatalos helyiségét is átalakították már olvasó szobának.

A könyvtári bizottság keddi gyűlésében foglalkozni fog a könyvtár állandó elhelyezésével is, amelyre vonatkozólag háromféle kombináció is került forgalomba.

A polgármester a kibővített városházába akarja a könyvtárat elhelyezni. Megvették a Teleky-utcai bank épületet és a plébániával együtt lebontanák s felépítenék a helyükre a városháza szárnyait oly formán, hogy a Teleky és Körözs-utca között egy új utca keletkezne s a városháza minden oldalról megközelíthető lenne.

A másik terv a diszletraktár elhelyezésével kapcsolatos. A diszletraktárt lebontanák és ide 3 emeletes bérpalotát építené a város, a palota földszintjén az utcára üzletek lennének, az udvari részben lenne a diszletraktár. Az első emeleten lenne a könyvtár, a zeneiskola s a könyvtáros lakása és egynéhány nagyobb egyesület hivatalos helyisége. A II-od és III-ad emeleten pedig magánlakások lennének. Ez Thury László és Hlatky főispán terve.

A harmadik terv a város főmérnökéé: Kószeghy Józsefé. Ő a könyvtárat egyszerre a végleges helyére a kulturpalotába szeretné elhelyezni; ezt pedig a Stark-iskola és a katonai kórház helyére tervezi, egy park közepébe, mint ahogy a Nemzeti Múzeum palotája fekszik.

A városi könyvtár mult heti forgalmát ezek a számok mutatják: Volt a könyvtárban olvasó

Hétő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap	Összesen
87	116	102	291	187	162	41	896

Az olvasók között volt: 576 diák, 87 magánhivatalnok, 17 tisztviselő, 28 tanító, 2 tanár, 89 kereskedő, 39 iparos, 23 főiskolai hallgató, 11 joghallgató, 6 építész, 2 hirdető, 1 pap, 5 munkás, 2 masamodnó, 2 talmudista, 1 katona, 1 gyógyszerész. Olvastak összesen 948 művet. Ezeknek 15 százaléka tudományos munka, 22 százaléka folyóirat s 63 százaléka irdalmi mű.

A Szigligeti társaság népkönyvtárai közül az újvárosi népkönyvtárban 17 egyén fordult meg a héten, ezek közül 6 tanuló, 5 magántisztviselő, 3 kereskedő, s 1—1 iparos, magánzó és munkás.

A váraljai népkönyvtárat 16-an használták: köztük 10 tanuló, 2 tanító és 4 háztartásbeli. Kölesönvettek 19 kötet könyvet.

A népkönyvtárakból kölesön is adnak könyveket; a városi könyvtárból csak tanárok és tanítók vehetnek kölesön, de csak tudományos munkákat.

HUMOR.

*

ÉPPEM AZÉRT.

Koldus: Kezeit csókolom, nagysága, most jövök a kórházból és . . .

Önagysága: Ne beszéljen nekem ilyesmiket! Hiszen maga ugyanaz az ember, a kinek ma egy hete egy darabka maradék pástétomot adtam!

Koldus: Kezeit csókolom, éppen azért kerültem kórházba.

*

EGYENLŐSÉG.

A villamos vasút megengedte egyik városban, hogy ezentúl kutyákat is szabad a kocsiába bevinni, csak éppen annyit kell fizetni értük, mint az embereknek. Egy hölgy boldogan viszi be szép, hosszú-szőrű kutyáját.

— Remélem, ha a kutyám annyit fizet, mint egy ember, éppen annyi joga is van — vagyis az ülésre ülhet.

A kalauz gondolkozik.

— Föltétlenül, de csak ugyanolyan föltételek mellett, mint más utas. T. i. a lábait nem szabad az ülésre tennie.

*

FORDITVA JOBB.

Feleség (nagyon büszke a kis babára, bármennyit sir is éjszaka): Ma itt volt a háziúr. Átadtam neki a házbért, 100 koronát és megmutattam a kis babát.

Férj (a gyereksirástól már több éjjel nem aludt): Tudod mit? Jobb lett volna, ha odaadtad volna neki a kis babát s a 100 koronát csak megmutattad volna.

*

AZ ISMERETSÉG.

— Hallom, barátom, hygy ellopták a téli kabátodat.

— El, de már azóta megcsípték a tolvajt. Az ügyetlen t. i. egyenest a zálogházba ment, ott pedig nyomban lefűlelték; első pillantásra megismerték a téli kabátomat.

A rézbányai titokzatos büntény.

Hónapokkal ezelőtt történt, hogy Rézbánya határában halva találtak meg egy bányamunkást. A szerencsétlen ember hulláját a Körözs medréből emelték ki. A megtartott vizsgálat során kiderült, hogy kegyetlen rablógyilkosságról van szó. Az áldozat közelében a folyó partján megtaláltak egy véres csákányt.

A csákány mellett a dulakodás nyomai látszóttak, ami nyilvánvalóvá tette, hogy a megtámadott emberrel előbb dulakodott a rablógyilkos, majd mikor megfosztotta életétől, a folyóhoz vonszolta és ott a mederbe dobta.

A vizsgálat előbb tényleg azt konstata, hogy szerencsétlenségről van szó. Az áldozat a patakba bele esett s utközben a sziklákba ütdött a feje s a sérülések folytán a mederben meg is halt. Csak másnap a csendőrségi nyomozás során, mikor megtalálták a véres csákányt, lett gyanus az eset.

A csendőrség nyomban nagy apparatussal kezdte meg a nyomozást a büntény felderítése érdekében.

A csendőrség nem tudott eredményt produkálni. Pár nap mulva a nyomozást vezető Rácz járási őrmester meghült, tüdőgyulladásba esett s így a nyomozást félbe kellett hagynia.

A mult héten Rácz őrmester felgyógyult Steiner Ottó csendőrőrmester segítségével újra felvette az azóta csaknem feledésbe ment rablógyilkosság ügyét.

Hosszu hónapok után megállapította a csendőrség, hogy az áldozattól a gyilkosság előtti napon Kós János rézbányai lakos pénzt kért kölesön, de nem kapott, mert állítólag nem volt. A csendőrségnek már akkor gyanus volt Kós, azonban semmiféle bizonyíték nem volt ellene.

Tegnap megidéztek a csendőrségre Kóst, akit újra kihallgattak. Kós tagadta a gyilkosságot. Hiába faggatták a gyanusítottat, nem akart vallani. Erre a csendőrök azt kívánták, hogy igazolja Kós, hogy hol tartózkodott a gyilkosság estéjén?

Kós azt vallotta, hogy a vaskóhi márvány bányában volt. A csendőrök elvitték a jelzett bányába, de ott senki sem tudta igazolni állítását. Erre a Szenes bányát említette, hogy ott tartózkodott. Itt azonban hasonlóan járt mint előbb.

A csendőrök most már biztosra vették, hogy a gyilkosságot csakis Kós követhette el. Azonnal letartóztatták és mert félni lehetett tőle, hogy megszökik, vasra is verték. Kós ellen most már, hogy elfogta a csendőrség egyre több és több bizonyítékot tudnak összegyűjteni s a csendőrség erősen bizik benne, hogy ráfogja egész világosan bizonyítani Kósra a rablógyilkosságot, a mivel Rézbánya egyik titokzatos büntényét fogják leleplezni.

Az elfogott rablógyilkost a napokban be fogják szállítani Nagyváradra.

Reggelizés előtt félpohár
Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomorba
jásoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi

keserűvíz

Az elrontott gyomor
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbehozza
Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill.

Kapható Nagyváradon és vidéken minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Vasárnap délután a színház körül.

*

Vasárnap délután a gyerekeket szokás színházba küldeni, hadd lássák ők is, hogy hogyan játszanak a felnőttek. No és úgy is játszanak aztán ezek a ravasz színészbácsik, mintha csakugyan nem volna más a színházban, mint gyerek!...

A gyerekek közé számítjuk a közbekezdő kis elemistákat, a tapsmester diákokat, a sugár képezdésznöket, a sopfos polgáristákat, szolid viselkedésű pirosbluzos masamód-lánykákat, öregedő bonnokokat, komoly tanítókisasszonyokat, boldog iparos mátkapárokat valahonnan a Rétről és Sik Rezső a jövőben megnyitandó színiiskolájának leendő növendékjelöltjeit... Amint tehát méltóztatnak látni, a vasárnap délutáni előadások publikuma a legváltozatosabb, úgy, hogy a fehér plasztronos ifjak nem is az előadásért, hanem a szünetekért mennek ilyenkor a színházba.

Aki tehát egészséges szépségű, üde arcbrű gyerekeket akar látni, az vasárnap délután menjen színházba. Este már nehéz a levegő a százféle parfümtől, a nőknek inkább az ékszerük ragyog, mint a szemük s milyen fehér mindnek az arca!...

No de az effajta megfigyelések nem valók az ilyen könnyű, karesu betűk alá. S mivel az előadás nem érdekel, nézzünk szét egy kicsit az öltözők folyosóján.

Hihetetlen, de úgy van, hogy Medgyaszay Jenő búskomorságba esett. Egyesek anyagi gondokat emlegetnek.

Megkérdeztem a színház kis mindentudó primadonnáját, Horváth Micit.

— Dehogyan is anyagi gondok... Szerelmes!

— Ugy-e Görög Olgába?

— Ah, mese! A saját feleségébe.

T. i. Medgyaszayné Kecskemétre szerződött s most külön élnek.

No de mégis egy kicsit hihetetlen a dolog. Ha valaki szép fiú és tenorista, annak nehezen hiszik el, hogy azért komor, mert szerelmes a távollevő feleségébe. Talán a háztartási kettős könyvvitel csinál itt zavarokat... Éppen szembejön velem a gyászruhás

Kovács Hanna. Tudvalevőleg neki vannak most a társulatnál a legszebb szemei, a melyekkel már számottevő sikerei voltak.

Haloványkék levelet szorongat.

— Nézze, pénzt kér!

— Tán csak nem?

— Azt írja, hogy harisnyákat vegyek neki, mert itt az ősz és ő nem akar meghűlni. Be is jelenté, hogy nemsokára egy őszi ruhát fog kérni.

Azt gondoltam, hogy végleg gyökeret ver a lábam erre a nagy őszinteségre. Azonban mégis félénken, úgy félhangon megkockáztattam az indiszkrét kérdést:

— És kicsoda az, ha szabad kérdezem?...

Most ő nézett nagyot.

— Hát a húgom!... Itt neveltetem az egyik intézetben. Olvassa el, ha nem hiszi...

Valóban úgy volt. De már ő is nevetve nézett rám...

Egy hordár furakodott el mellettünk s Nádasit kereste. Mikor elment, a kitéző balletmester,

aki *feltűnően* rövidlátó, egy nyári reminiscenciát mondott el:

— Annóra rövidlátó vagyok, hogy a nyáron nem ismertem meg a mamámat. Az unokanénémnek pedig, a kit már 6 éve nem láttam s a ki fiatal és szép, udvarolni kezdtem a Királysínházban. Nem ismertem meg s mikor egyik ismerősöm bemutatott, hát kezdtem előtte bókolni. S addig bókoltam, a míg pofon nem ütött.

— Te, hiszen én az unokanénéd vagyok.

Persze roppant resteltem a dolgot.

Egy honvédhadnagy panaszkodott a mamámnak, hogy soha nem köszönök neki, holott igen jól ismerem. Egyszer aztán megyek az Erzsébet-utca sarkán, s észrevettem egy négy-öt lépésnyiről, hogy jön velem szemben az én haragos hadnagyom.

— Na, — gondolom — ezt most kiengesztellem és egy nagyot, mélyet köszöntem.

Az nem fogadja. Megyek közelebb, az arcába nézek, hát ki volt?... A sarki hordár.

Mióta pedig Ocskaynak sikerült a Jonel szerepét végigénekelnie, azóta körülötte is léhaskodik némi érdeklődés. Ezt a következő nyári tréfával hálálja meg:

— Esküdött a nővérem s az anyakönyvvezető kérde a neveket.

— Ocskay Anna, mondja a húgom.

— S a nőlegény neve?

— Nemeckay Gábor.

— Igen, kérem. Tudom, hogy nem Ocskay.

— Na igen: Nemeckay.

— Tudom, kérem. De az ön vezetéknévét mondja. Hisz tudom, hogy nem Ocskay!

S a gyors beszédű sógorom aztán elkezdte szótagnolni nevét, mert már kezdett dühbe gurulni a hivatalnok. Így aztán megértette, hogy közből egy e betű különbség van.

Azt rebesgetik továbbá a kulisszák mögött, hogy Lónyai Piroska marad. Hiába fenekednek rája az összes lapok: ő nem megy. Erős, bátor és edzett nő, a ki szokva van az erős támadásokhoz... Zordul visszavonul Pável-utcai lakásába és soha nem lehet látni sehol. S csak azért jár az előadásokra is, mert a direktor erősen köti magát hozzá.

— Nem kapok mást, sóhajtja a diri s próbák alatt gyurja fiatal primadonnáját:

— Nézze nagysád, ez nem tánc!...! Egy kicsit elevebben.

De Lónyai Piroskának az fáj legjobban, hogy egyik nagyváradi lap azt írta róla, hogy öreg... Ezt pedig abból következtetik, hogy már pont a tizedik tükröt törte össze öltözőjében.

Gózon Gyula feledve van! Ezt ujongta mámoros hangon egy enivaló kis bakfis, a mikor kijött. S ennek fényes dokumentálása volt az az óváció, a melyet a «rajongó nem» rendezett a szendearcu, szőke gyerekek: Tompának.

A színészfeljáró előtt összeverődött vagy százötven csitrihaju leány, sok diák és rikkanes. Voltak azonban felnőtt hajadonok is, a kik megvárták az aranyos színészt.

Hirtelen a vállukra kapták a markosabb fiúk és valóságos diadalmenetben, színes zsebkendők lobogtatása, virágos és éljenzés alatt vitték a Pannónia felé.

Tompa pedig kellemetlenül kezdte magát érezni.

— Jesszusom! Ha a feleségem meglát ilyen környezetben!

Megszabadítóként üdvözölte e sorok íróját, a ki a kávéházból sietett a tumultus felé. Hirtelen leugrott, karonfogta az újságit és így ketten elsiettek a lelkes tömegből, mely ki tudja meddig unnepelte volna a könnyű kis művészt.

Besorozták a direktort az esküdtek közé. Ez most a legnagyobb szenzáció a színház körül. Október 17-én kell neki berukkolni és két héten keresztül mindennap fönt lenni a törvényszéken.

A direktort nagyon érzékenyen érintette a esapás.

— Eddig megtudtak lenni nélkülem, hát éppen most van reám szükségük!

Azóta olyan zord és zárkózott, hogy lehetetlen tőle előleget kiszorítani.

— Jaj, hisz ez kétségbeejtő, kiáltja az egyik népszerű színész, akinek pénzre volt szüksége és nem kapott.

Először kajánkodtak a dirivel, hogy viszik a dirit, nem lesz, a ki szigoruskodjék a próbákon!...

De most már csöndes az egész gárda. Nem mernek az iroda felé nézni sem. S mivel a pénz kell: hát — amint hallottuk: Sik Rezső pályázatot hirdetett egy kitéző ötletre, amellyel meg lehetne menteni a direktort az esküdtszékétől.

Flaneur.

..HIREK..

PATER BANGHA.

Bocsásson meg nekem Pater Bangha Szerénysége, amiért a mai ünnepünkön, amiért a mai ünnepünkön, amikor eljött hnzánk, hogy az ő tüzes, izzó lelkesedését átöntse ami közönségünk lelkébe, hogy az ő alkotó, dolgozó, acélos, lelkes energiájával itt is igazi munkára keltse a szunynyadó energiákat, — az ő nevét veszem a tollamra. Azért pedig az olvasók bocsánatát kérem, hogy ez a pár sor nem lesz elég kifejező, elég jellemző, eléggé méltó az ő egyéniségéhez...

Fiatal jezsuita pap, több annál: apostol, akinek lelkén megérzik a Loyolai Ignácok szent szelleme. Csupa tűz, csupa lelkesedés, csupa energia ez az ember, aki igazán sokat, nagyon sokat tett a katolikus restaurációért.

Nem tudom, melyik ragadja meg jobban a lelkünket: komoly, nagy, mély sokoldalú tüpása, amelyet a művelt, modern intelligenciának szóló opologetikus előadásaiból már sokan ismernek, vagy pedig az az igazi, ritka agitativ szellem, amellyel már olyan sok, szép eredményeket tudott elérni.

Tudom, hogy magával fogja ragadni a közönséget, hogy felejthetetlen, szép emléket hagy maga után azoknál a sok-sok százaknál, akik ma hallani fogják. Aki egyszer látta és hallotta beszélni, az nem tudja elfe-

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a nagyrabecsült rendelőimet, hogy asztalos műhelyemet

➡ **Rimanóczy-utca 12. szám alá** ➡

helyeztem át. Megköszönve az eddigi szíves pártfogásokat, kérem azt a jövőben is fentartani. Szolid és jó munkáért jótállok. Mély tisztelettel maradok

Pál Sándor,

asztalos mester.

lejteni soha, valahogy úgy belevésődik, beleidegződik a lélekbe a szava, az eszméi, az alakja.

Egész egyéniségében van valami különös vonzóerő. Erős, mély nézésű fekete szemében a meggyőződés, az igazság, tántoríthatatlan ereje sugárzik elő, az a csupa kedves, őszinte szeretetreméltóság . . . önkéntelenül is megfogja a szívet, a lelkesedést tűzében magával ragadja az embert, az energiákat nekilendíti a munkára megmutatja a helyes utat, amelyen a komoly munkának fáradhatatlanul folyni kell. Ezért van az, hogy ahol csak megjelenik, főiskolai hallgatók körében, gyűléseken, társaságban, mindenütt őszinte meleg szeretettel fogadják, lehetetlen is másképp fogadni.

Bangha Béla neve, egyénisége, eddigi tevékenysége legfőbb biztosítéka annak, hogy buzgó munkáját, fáradságát, itt Nagyváradon is méltó siker fogja koronázni . . .

La-Ly.

*** Dr Székely István a közoktatási tanácsban.** A vallás és közoktatásügyi miniszter dr. Székely István udvari tanácsost, budapesti tudományegyetemi nyilvános rendes tanárt az országos közoktatási tanácsba előadó tanácsossá nevezte ki.

*** Bangha Béla az Urak-kongregációjában.** A nagyváradai Urak-kongregációja hétfőn, e hó 30-án este fél hétkor a rendes helyen gyűlést tart. A gyűlésen jelen lesz P. Bangha Béla is.

*** Megoperálták Tisza Istvánt.** Tisza István gróf néhány nap előtt — mint megirtuk — egy rozsdás záron megsebezte ujját. A sebet dr. Fráter Imre nagyváradai sebész főorvos bekötözte, de a fájdalmak növekedtek. Tegnap éjjel Budapesten nagy fájdalmi voltak s az egész éjszakát álmatlanul töltötte. Reggel átment a Vörös-kereszt kórházba, ahol Lumnitser tanár megoperálta a beteg ujját, még pedig kitűnő eredménnyel. Tisza gróf Gesztre utazott, a honnan néhány nap múlva tér vissza Budapestre.

*** Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter dr. Menyhért János nagyszalontai kir. járásbírói jegyzőt önálló működési körrel ruházta fel.

*** Az érmihályfalvai aviatikus Rákoson.** Bihar megyének nem csak a székhelyén, de a járásaiban is vannak lelkes hívei az aviatikának. Ezek között szerepel Zih Rezső érmihályfalvai kereskedő. Zih nem nagyon sokat foglalkozott az üzlettel, inkább minden idejét a repülésnek szentelte. Ő maga szerkesztett egy repülőgépet, melynek titkát azonban még a feleségének sem árulta el. Hónapokon keresztül dolgoztatott különféle városokban a gép egy-egy részén, melyeket odahaza nagy titokban állított össze. A gépet nem látta senki, de Zih maga sem vette semmi hasznát, mert nem tudott magának motort szerezni. A gépnek mégis hire ment Budapesten és a fővárosban

összegyűlt aviatikusok a terveket elég jónak találták és felhívták Zih Rezsőt Budapestre, hogy mutassa be a gépet, ők majd adnak motort is. Zih a meghívás után minden bejelentés nélkül egyszerre bezárta üzletét és gépével együtt Budapestre utazott. Legközelebb, mint onnan írta, fel is fog szállni. A felszálláshoz nagy reményeket fűz az érmihályfalvai aviatikus.

*** Itt az ősz.** Bár már hetek óta őszi idő jár, végre elérkezett hivatalosan is a hervedés időszaka: az ősz. Ma van Szent Mihály napja, amely különösen nevezetes dátum volt, de a modern kor elmosta Szent Mihály napjának jelentőségét. Még csak egy van a régi szokásokból: Szent Mihály napjától Szent György napig este 7 órakor és reggel 5 órakor harangoznak.

*** A réti iskola ügye.** Nagy-Várad város községi iskolaszéke tudvalevőleg akként határozott a réti iskola nagyon is botránnyosan felkavart ügyében, hogy a községi polgári fiúiskola III. osztálya helyeztessék át a régi polgári iskola épületébe, a réti elemi iskola II. osztálya pedig foglalja el saját helyiségét a réti iskolában. Az iskolaszék ezen határozatát tárgyalta tegnap délelőtt a városi tanács s abban állapodott meg, hogy nem tesz eleget az iskolaszék határozatának, mert az iskolaszéknek csak véleményező joga van, amely nem változtatja meg a közgyűlés határozatát. A tanács javaslatot terjeszt a közgyűlés elé, addig pedig marad az eddigi állapot.

*** Esküvő.** Számborovszky Rezső, kath. tanító, a pápai aranyéremkereszt tulajdonosa tegnap tartotta esküvőjét Aradon néhai Schannen Ede kincstári számtartó leányával Schannen Iona urhölgygyel.

*** Sorozás Élesden.** Tegnap fejezték be Élesden a nyolc nap óta tartó sorozást. Összesen 879 állításköteles állott sor alá, kik közül 242-öt vettek be.

*** Tűzoltó nap.** A magyar Országos Tűzoltó-Szövetség már régebben mozgalmat indított egy Budapesti létesítendő „Tűzoltó otthon” költségeinek fedezésére. Az otthon költségeit országos gyűtés útján akarja megszerezni a szövetség, azért október 12—14 között Tűzoltó napot rendez. A gyűjtés jó sikere érdekében a biharmegyei tűzoltó szövetség nagyszabású apparatussal dolgozik.

*** A könyvtárbizottság ülése.** Nagy-Várad város könyvtárbizottsága folyó évi okt. hó 1-ső napján délután 4 órakor a városháza I. emeleti kistermében gyűlést tart. Tárgyak: 1. Elnöki jelentések. 2. Évi költségvetés. 3. Beszerzendő könyvek. 4. A könyvtár állandó elhelyezése. Nagyvárad, 1912. szept. 28-án. Dr. Thury László főügyész, biz. alelnök.

*** Vaskóhra nem kapnak orvost.** Mint a Tiszántul már megirta Vaskóhra tényleg nem kapnak orvost. Most járt le a napokban a pályázat a megüresedett orvosi állásra, azonban egyetlen egy pályázat sem érkezett be. Vaskóhra senki sem akar kimenni. A főszolgabíró az ered-

ményteleniséget bejelentette az alispánnak, aki úgy orvosolta ideiglenesen a bajt, hogy Belényesből dr. Schvimmer Márton orvost helyettesítette. Így tulajdonképpen még mindig nincs rendezve a vaskóhi orvos kérdés ügye. Az ideiglenes helyettesítés is csak nagyon rövid időre szólhat. Ez alatt természetesen újra meghirdetik a pályázatot, ami csak fölösleges időpazarlás, mert pályázó akkor sem fog akadni. Nem fog akadni első sorban azért, mert az egész vaskóhi járásban nincs több orvos. A vaskóhi járás pedig oly rettenetes földrajzi fekvésű, hogy ott különösen télen a közlekedés csaknem a lehetetlenséggel határos. Másodsorban Vaskóhról a legközelebbi városba Nagyváradra nehezebb eljutni, mint innen Bécsbe, már pedig az orvostól sem lehet kívánni, hogy örökre eltemesse magát Vaskóhn. És végül a vaskóhi orvos fizetése nem áll arányban azzal a munkával, amit végeznie kell. Eredménytelen pályázathirdetésekkel tehát az időt fölösleges pazarolni. Leghelyesebben tenné az alispán, ha fölterjesztést intézne a belügyminiszterhez és feltárná a vármegye eme részében a tarthatatlan helyzetet és kormány támogatást kérne. A miniszter belátná, hogy Vaskóhnál specialis helyzetről van szó, amelylyel szemben csakis felsőbb támogatás útján lehet érvényre juttatni a törvény kívánalmait. Így lenne megoldva a vaskóhi orvos kérdés, mely végeredményében ugyanis csak a kormány beavatkozására vár.

*** Egy szőke rendőr.** Bagoly Eszter levelét megirta, szerelmes könnyével azt is telesírta. Nem tud élni tovább egy szőke rendőr nélkül, aki valahol itt (1) a szőke Körözs partján a rendőrpalotában. A debreceni magyar gyerek megsebezte Bagoly Eszterke szívét és most alázatos levelet irt Kemény Ignác rendőrkapitánynak, hogy nyomozza ki neki ezt a szőke legényt. A nevet nem tudja. Rendőrnek jött ide Nagyváradra. Fontos közölni valója van az illetővel s megadja címét is: hova a választ kéri s minthogy a rendőrségnek most nincs más dolga, hát kimerítő információt fognak küldeni a szerelmes hajadonnak.

*** Az első nagyváradai honvédtüzér apród.** A felállítandó honvédtüzér ezredek részére a tiszteket az első időben a közös hadsereg tüzértiszti karából helyezik át, de egyben már most tüzértisztekké képezik ki a Ludovika Tisztképző Akadémia növendékeinek egy részét, akikből lesz azután a honvédtüzérezredek tisztikara. Az első nagyváradai honvédtüzér növendéket a napokban vették fel a Ludovikába: Stágl Károlyt, a nagyváradai főreáliskola jelesen érettségizett növendékét, Stágl Kálmán tekintélyes cipésziparos fiát.

*** A második női anyakönyvvezető.** Ujléta községben lemondott állásáról Batory István, eddigi anyakönyvvezető helyettes. A székelyhídi járás főszolgabírája tegnap bejelentette ezt a vármegye alispánjának és kérte, hogy Szendrei Szabó Mária tanítónőt neveztesse ki az alispán anyakönyvvezető helyettesé. Szendrei Szabó Mária már

Megnyilt

Kórház-utca 17. sz. alatt a legfokozottabb igényeket is minden tekintetben kielégítő

modern cukrászda,

saját készítésű tea-sütemények, bonbonok, torták, partaitok, reggeli és oszonna kávé és tea a legjutányo-

sabb árban. Rendelések pontosan teljesíttetnek és házhoz szállítanak.

TELEFON 12-56. sz.

TELEFON 12-56. sz.

Számos pártfogást kér

Skaczel Ödön, cukrász.

nem az első anyakönyvvezető a vármegyében. Ugyanis évekkel ezelőtt már lett kinevezve nőanyakönyvvezetővé Szikszay Dezső kispapmezői körjegyző felesége.

*** Légszesz robbanás.** Ma délután 1 és 2 óra között Kossuth Lajos-utcán a Biharmegyei takarékpénztár épületében a légszesz gyár munkásai a gázcsöveket vizsgálták, mert napok óta gázömlést észleltek. A gázcsövek az említett háznak a földszinten levő egyik ürszékébe is vezettek. Valószínűleg valaki az ürszékben járt égő gyufát, vagy szivarvéget dobott el s az ott felbontott eső helyéből ömlő légszesz meggyúlt s olyan robbanást okozott, hogy a vastetőzetet magasra feldobta. Még a második emeleten is bezúzódtak az ablakok. A helyszínen megjelentek Gráczér tüzoltó parancsnok és Schvartz gázgyári igazgató. Emberben a robbanás kárt nem okozott.

*** Segédjegyző választás Tenkén.** Tegnap zajlott le Tenkén a segédjegyző választás. A pályázókat kivétel nélkül jelölte a főszolgabíró. A legtöbb szavazatot *Kapusán* Loránd kapta, a kit 29 szótöbbséggel választottak meg segédjegyzőnek.

*** Hirlapiroda Nagyváradon.** Nagyváradon, ebben az eleven kultur városban nem volt eddig olyan iroda, amely kizárólag a hirlapelárusítással, a hirlapok terjesztésével foglalkoznék. Éppen ezért valósággal beleilleszkedik Nagy-Várad szellemi mozgalmainak keretébe az a vállalkozás, mely most Nagy-Váradon a hirlapok terjesztése, elárúsítása, korpotalása céljaira létesült. A Hegedüs-Hirlapiroda ez a vállalkozás, amely október elsején kezdi meg működését Nagy-Várad legelőkelőbb helyén, Rákóczi-ut 5. számú házában. Hegedüs Nándorné, vállalta magára azt a feladatot, hogy a sajtótermékek terjesztését a modern hirlapi adminisztráció minden eszközével a teljes siker reményében végezze. Hegedüs Nándorné hirlapirodája összeköttetést létesített minden fővárosi és vidéki lappal, a legnagyobb budapesti hirlaphirodákkal és így abban a helyzetben lesz, hogy a világ minden megjelenő napilapját, folyóiratát, szaklapját, folyóiratát, szaklapját, illusztrált lapjait, revüit a publikumnak könnyen és kényelmesen hozzáférhetővé tegye. A Hegedüs Hirlapiroda elfogad előfizetéseket minden lapra, üzlethelységében az összes lapokat példányonként elárúsítja, házhoz szállítja, hirdetéseket továbbít és mindenféle lapügyben rendelkezésre áll a közönségnek. Eleven kontaktust tart fenn a publikummal minden irányban, ahol csak a közönség kényelmét szolgálhatja.

*** Öngyilkos elmebeteg.** Tenkéről jelenté tudósítónk, hogy a járás egyik községében Békismaroson *Hermann* Tivadar tegnap felakasztotta magát és meghalt. Hermann már régebb idő óta szenved súlyos agybajban, mely az utóbbi időben már elmebajossá is tette a szerencsétlen embert. Tegnap azzal az ürügygyel, hogy a disznóknak ad enni, az udvarra ment, honnan fellopó-

zott a padlásra és ott felakasztotta magát. A szerencsétlen ember cselekedetét egy zsinnyel követte el, mely leszakadt, de már ekkor Hermann meg volt halva. Az esetet bejelentették a hatóságnak is.

*** Tűz a Félix-fürdőben.** Tegnap este a Félix-fürdőben nagy tűz ütött ki. Kilenc óra tájban, amikor a vendégek nagyrészt az étteremben voltak, egyszerre hatalmas, piros lángnyelvek csaptak ki a fürdőépületektől nem messze eső egyik faépületből. A Weisz-féle bazár gyulladt ki és oly rohamosan égett, hogy alig lehetett oltásra gondolni. A fürdőigazgatóság azonnal telefonált Nagy-Váradra a tüzoltóságnak, ahonnan a tüzoltóság Gráczér főparancsnok és Jeremiás szakaszparancsnok vezetésével azonnal kivonult két kocsival. Háromnegyed tíz volt már, mire a tüzoltók kiértek és ekkor az épület teljesen lángokban állott. A tűz tovaterjedését megakadályozták, de a bazár elpusztulását lehetetlen volt megakadályozni. Még éjjel fél tizenkettőkor nem lehetett teljesen eloltani a tüzet.

Éjjeli egy órakor sikerült elfojtani a tüzet. Hat asszony súlyos égési sebeket kapott. Weisz öccse olyan súlyos égési sebet szenvedett, hogy autón orvost hoztak ki Nagy-Váradról. A kár igen nagy.

*** Új posta.** A nagyváradai postaigazgatóság az *Oláhszentmiklós* községben működő postai ügynökséget okt. hó 1-től postahivatallá alakította át, mely összeköttetését a gyapju vasúti órházról nyeri.

A postahivatal forgalmi körébe *Felsőbarakony*, *Oláhszentmiklós* és *Rajt* községeket, valamint a közigazgatásilag *Rajt* községhez tartozó *Káptalan pusztát* és az *Oláhszentmiklós* községhez tartozó *Libárd* pusztát osztotta be az igazgatóság.

*** Meglopott őrnagy.** Obermayer Ede huszárőrnagy Beöthy Ödön-u. 26. sz. a lakásának íróasztalából ismeretlen tettes egy 2000 kor. betétet tartalmazó és a nagyváradai takarékpénztár által kiállított betéti könyvet ellopott. A rendőrség az ismeretlen tettes ellen az eljárást folyamatba tette.

*** Ismét egy renitens képviselőtestület.** *Tösfalva* község mintájára most *Pusztaszuszág* község tagadta meg a községi iskola felállítását s mindenféle okokat felhozott a képviselőtestület, hogy a maga álláspontját igazolja. A községnek alig van irástudó lakosa, mert az eddigi román iskolában jóformán semmit sem tanultak a gyermekek. Ezért — még 1911-ben — az egyik képviselőtestületi tag indítványozta, hogy a község építessen iskolát és szervezze a tanítói állást. A közigazgatási bizottság erre vonatkozó rendeletét is ugyanakkor tárgyalta a képviselőtestület, amikor az indítványt. A képviselőtestület kereken megtagadta az iskola felállítását. A határozatot megfélebbezte *Marossy* körjegyző, s így az ügy a vármegye törvényhatósági bizottsága

elő került, amely természetesen megsemmisítette a képviselőtestület határozatát s visszaadta azt újból a képviselőtestületnek. A képviselőtestület másodsor is megtagadta az iskola felépítését, még pedig azért, mert a községnek nincs olyan telke, amelyre azt építhetné. Azonban a nagyváradai I. szert. püspökségnek van ott földje s ezt valóban olesón kapta meg a község az iskola céljára. Így ez a kifogás is elesett, de a községi képviselőtestület ismét megtagadta — harmadszor is — az iskola építését. A körjegyző ismét megfélebbezte a határozatot, de most már a belügyminiszterhez. A vármegye törvényhatósági bizottsága ez évi június 19-én tartott gyűlésében felterjeszteni határozta az iratokat. Az ügy a miniszter elé került s tegnap érkezett meg a válasza az alispánhoz. A miniszter értesítette az alispánt, hogy *egyelőre mellőzi a képviselőtestület feloszlását*. Belátja a miniszter azt, hogy államérdek ellenesnek tartja a képviselőtestület magatartását. A miniszter 1913. április 1-ére kér jelentést az alispántól. Ha ekkora sem építi föl a község az iskolát, akkor a miniszter tényleg feloszlatta a képviselőtestületet. A képviselőtestület eddigi magatartásából ítélve, semmi hatása sem lesz a miniszter engedékenységének.

*** A harmonium kedvelőknek figyelmebe** ajánljuk, hogy egy jókarban levő harmonium eladó. Megtekinthető Szigligeti-utcán, Kavasi-házban, Máthé István festőnél.

*** Beiratások a bábaképezde.** A nagyváradai m. kir. bábaképző intézet 1912—1913. tanév téli tanfolyamára a beiratások folyó évi október hó 1—10-ike között tartatnak meg. A felvételhez szükséges okmányok: keresztlevél, házassági-, erkölesi-, illetőségi- és orvosi bizonyítványok. Felhívom mindazokat, akik ezen bábatanfolyamon részt venni óhajtanak, hogy a fentebb jelzett napokon délelőtt fél 11-től fél 12-ig és d. u. fél 5-től fél 6-ig a fent felsorolt okmányokkal együtt, a m. kir. bábaképző intézet igazgatóságánál (*Olaszi, Verbőczy-utca*) jelentkezzenek beiratás végett. Dr. *Konrad* Jenő, igazgató-tanár.

*** Nagyváradai rokonok.** A soproni rendőrkapitányi hivatal értesíti hivatalunkat, hogy *Heisenberger* Istvánné 14 éves és 12 éves fia *Rezső* és *Ferenc* f. hó 22-én eltávoztak az iskolába és azóta vissza nem tértek. A gyermekek folyton azt emlegették édesanyjuk előtt, hogy Nagyváradon lakó rokonaikat szeretnék meglátogatni. Azt hiszi, hogy Nagyváradon tartózkodnak. Ezuton kéri itt lakó rokonait, hogy Nagyváradon tartózkodásukról adjon hírt.

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhívom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését nálam eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények úgy külföldi mint belföldi löporral készülték a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközölök minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többbe fog kerülni annak hejreállítására. M. kir. löporárúda Telefon 269. Tanoncok felvétetnek. **Ladányi József** puszkaműves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

ŐSZI és TÉLI
:: IDÉNYRE ::

**Harisnyák, keztyűk, léleklemelegítők, szö-
vött gyermek sapkák és kabátok, szwet-
terek, barkettek, gyapju szövetek. Női
és férfi fehérneműek.**

Rövidáruk óriási választékban.

Fráter és Kosminsky

NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.

Telefon 384.

Telefon 384.

ŐSZI és TÉLI
:: IDÉNYRE ::

* **Uj Lexikon.** Révai-féle (eddig 5 kötet jelent meg), továbbá mindenféle könyvek Benkő Artur Rákóczi-uti könyvkereskedésében. Antiquar könyveket jó áron veszek.

x **Uj ipartelep.** Szántó Dezső nagyváradi műlakatos impozáns modern gépekkel felszerelt gyártelepét a Rulik vszky-uton a n. érd. közönség szives figyelmébe ajánljuk mielőbb megtekintés végett. **Lásd a hirdetését is.**

x **KIRÁLY udító vizet** 10 üveg rendelésnél házhoz szállítunk üvegenként 7 fillérért. Demetrovits Jenő és Társa. — TELEFON 10-99.

Társat (lehet nő is) 2000 ezer korona készpénzzel sürgősen keresek egy új illusztrált heti lapvállalathoz. Bővebbet személyesen ad: Hölgye Corzók-kávéház délután 2—4-ig. Rizikó ninesen, szakértelem nem szükséges.

x **Kossuth-utca** 6. számú ház Körös felőli oldalán 3 szoba, fürdő-szoba és mellékhelyiségekből álló modern emeleti lakás november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál.

* **A német, francia és angol nyelvekben** tökéletes kiképzést nyerhetnek legalább középiskolai műveltséggel bíró egyének a Rose-rendszerű nyelviskolában (Bémer tér 1. szám). Beiratkozás mindenkor. Tandij óránként és személyenként 1 korona 50 fillér

KOSSUTH-U. 2. sz. ház emeletén két szoba s mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Szülők figyelmébe.** Október elsején himző tanfolyam nyílik meg serdülő leányok számára Szilágyi Dezső-utca 13. sz. alatt, ugyanott bővebb felvilágosítást lehet kapni.

x **TÚZIFA** hasábos és aprítva, ugyszinén elsőrendű porosz kőszentet házhoz szállít: Weiszberger és Társa. Telefon 688. Telep Váradveleence, vasutná.

* **Aszódi Trieszti kávé és tea behozatala** Csokoládé és Kakao áruháza. Nagyvárad, Kossuth-utca Sas-palota. **Vigyázat,** mert sok az utáztat! Jobb ízű családok figyelmébe ajánlva Különlegességeim pörkölt kávékban:

Elsőrendű	1 kiló	4—K
Mágnás keverék RR	1	4:40
"	0—1	4:80
"	00—1	6—

Motor üzemű kávépörkölés és darálás, a vevő előtt történik. Kakao 10 deka 50 fillér. Eredeti francikkávé-pótlék, valódi fügekávé, valódi mackkávé gyermekeknek. Kátreiner valódi árpakávé. Összes kétszereztek Karlsbadból. A kiszolgálásnál a cég főnöke jelen van és így mindenkori a legjobbat és a legolcsóbbt ért el. Block rendszeres beváltása. Blockjaimat az egész vonalon gyűjtik. Cukorka és csokoládé különlegességeim legjobbak, mert eredetiek. Gyógycukorkák eredeti lerakata. MEGAY-féle világ-hírű jó és finom minőségű kávéházi cukrasz sütemények minden elsőrendű kávéházba kaphatók. Minden darabon a Megay név rajta van.

Iskolai és tornacipők
legkedvezőbben
REICHARD áruháza
cégnél szerezhetők be.

Joghallgatók! Ügyvédi vizsgára készülők! Ügyvédi vizsgára, alapvizsgára, szigorlatokra saját érdekükben **Dr Kállay** jogi szemináriumát után készülnek Budapest, IX. Lónyai-utca 13 b. (Calvin-tér mellett).
Telefon 125—38. Telefon 125—38.

Ne hagyja magát félrevezetni! Csillárgyár

Nagyváradon csak egy van. Gyártelep: **Szent János u 20.** Iroda s raktár: **Bémer tér 3.** A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy villamos felszerelési vállalatomhoz a **gyártást** is felvettem. **10 éve fennálló** vállalatom a legnagyobb garancia, hogy a legolcsóbb beszerzési forrás cégem. Tömeges pártfogást kérve kiváló tisztelettel **STERN.**

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Vasárnap délután Obsitos, este Asszonyfaló.

Hétfő: Cigányszerelem.
Kedd: Csituly szívem.
Szerda: Cigánybáró.
Csütörtök: Kornevillei harangok.
Péntek: Böregér.
Szombat: Csituly szívem.
Vasárnap: Oeskey brigadéros.

A mai előadások. Ma vasárnap délután az Obsitost adják a Szigligeti színházban, amely alkalommal a címszerepet Binder Károly játssza. Este (kiszélet 1-ső sz.) az Asszonyfaló kerül színre, amelynek címszerepe Sik Rezsőnek elsőrangú kabinet alakítása.

A jövő hét műsora. A jövő hét műsorát igen érdekesen állította össze a Szigligeti-színház igazgatósága. Hétfőn a Cigányszerelem kerül színre, kedden a Csituly szívem című vígjáték, amelynek csak néhány nap előtt volt a nagyszerű bemutatója. Szerdán Cigánybáró, csütörtökön a Kornevillei harangok, amely előadás keretében Pongho László, a társulat egyik új énekes mutakozik be Henry Maronis szerepében. Szombaton Csituly szívem! Vasárnap október hatodikát a szokott módon üli meg a Szigligeti-színház, amely hazafias alkalomból Herczeg Ferenc történelmi drámáját: Oeskai brigadéros adják. Az igazgatóság e héten szándékosan reprizekből állította össze a műsort, hogy ennek keretében a bérlők is lássák ama szerepeket, amelyekben a társulat új tagjai, bérlészünetben, a nagyváradi színházi közönségnek bemutatkoztak.

IRODALOM

Az **Élet** c. képes heti folyóirat szeptember 29. számában **Zsoldos** László folytatja Fölfelé megyünk c. regényét. Fordított regényt pedig **Aho** János finn írótól találunk dr **Kara** Ferenc fordításában. Elbeszéléseket irtak: **Krudy** Gyula és **Erdős** Renée, verseket **Juhász** Gyula és **Lányi** Sarolta. Ezenkívül **Milotay** István cikke és **Petrik** Albert érdekes tanulmánya a zsambéki prépostsági templom romjairól, a szerző eredeti fénykép felvételeivel, valamint a rendes rovatok és aktuális képek teszik elevenné és változatossá az **Élet** legfrissebb

számát. Előfizetési ára negyedévenként 5 K. Megrendelhető Budapest VII. Damjanich-utca 50. sz. Ajánljuk a keresztény családok asztalára.

Az irodalom szenzációja. Pár hét múlva megjelenik a váradi könyvpiacra egy terjedelmes munka, *Ut az örültek házába* címmel. A könyvet **Nógrádi Gyula** írta, a volt váradi újságíró, akinek nem régen lapja is volt. Nógrádi még az elmekórházban írta könyvét, mely nagyon is eleven fényvel világít be az ekkori váradi viszonyokba. A könyv ára 3 korona lesz és az előfizetési felhívásokat most bocsátja ki a kiadó.

A „**Vasárnapi Ujság**“ szeptember 29-iki száma feltűnést keltő szép képeket közöl a Bécsben, a delegációban történt eseményekről, **Rippl-Rónai** József kaposvári otthonából, a Szombathelyen rendezett vasvármegyei műtörténeti kiállításból, **Benedek** Marcell új darabjának Nemzeti Színházi előadásáról, a mótorosónak-versenyéről, stb. Szépirodalmi olvasmányok: **Szende-Dárday** Olga és **Barrie** regénye, **Szóllósi** Zsigmond novellája, **Vargha** Gyula Heine-fordításai, **Juhász** Gyula verse. Egyéb közlemények: **Manuel** portugál király Bécsben, cikk és kép **Marschal von Biberstein** báró londoni német nagykövetről s a rendes heti rovatok: irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „**Vasárnapi Ujság**“ előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.

EGYESÜLETEK

Megalakultak a jogász egyesületek.

A jogászfijuság ritka nagy érdeklődése mellett alakult meg tegnap a jogakadémia két egyesülete: Az Olvasó-kör és a Segítő-egyesület.

Az alakuló közgyűlésen megjelent dr **Hoványi** Gyula dékán is, aki lelkes szavakkal buzdította a jogászfijuságot a fáradhatatlan komoly munkára és feltárta azokat az új, nagy célokat, melyekért a két egyesületnek munkálkodnia kell. A választást **Bárdos** József korelnök vezette.

Az Olvasó-kör elnökévé lelkes éljenzések közt **Molnár** Lajos III. éves joghallgatót lapunk munkatársát választották meg, míg a Segítő-egyesület elnöke egyhangú lelkesedés mellett ismételten **Számborovszky** Rezső IV. éves joghallgató lett.

A tisztikar az Olvasó-körben a következőképp alakult meg:

Alelnök **Bárdos** József III. éves, főjegyző **Doszpoly** Dezső III. éves, pénztáros **Tóth** Géza III. éves, Háznagy **Alpár** Ferenc II. é., ellenőr **Nizsalovszky** Endre I. éves, aljegyző **Csoór** Lajos és **Fekete** Ferenc I. éves joghallgató.

A Segítő-egyesület tisztikara a következő:

Alelnök **Hödl** Aladár IV, főjegyző **Rózsa** Kálmán II, pénztáros **Fráter** Pál II, ellenőr **Süveges** Ferenc II. éves, aljegyző **Barza** Ferenc és **Molnár** Antal I. éves, könyvtáros **Tapfer** Sándor II. éves joghallgató.

A nagyváradi ág. hitv. evang. nőegylet ma, vasárnap, szept. 29-én délelőtt 11 órakor tartja közgyűlését a templom udvarában levő tanácsteremben.

A kath. Legényegyletben ma délután fél 4 órakor ifjúsági gyűlést tartunk, melyre kéri a szives megjelenést az igazgatóság.

MULATSÁG

Szüreti multság. A Kath. Legényegyletben október 5-én műsorral egybekötött szüreti multságot rendez az ifjúság, melyre a meghívókat már elküldötték, akik meghívóra igényt tartanak még, a rendezőségénél vagy az Igazgatónál jelentsék be óhajukat.

A szállósi ifjúság táncvigalma. A Váradszőlősről katonának besorozott ifjúság vigan akar elbucsuzni a civil élettől a katonai időre. A besorozott ifjak ugyanis október 6-án a jégpince összes termeiben zártkörű táncvigalmat rendeznek.

SPORT

A mai football mérkőzések. A hosszan tartott esőzés miatt a football pályától visszatartott közönség, ma, vasárnap felhasználva a szép időt, végre zavartalanul adhatja át magát a football sport élvezésének. Ezt a sportélvezetet különösen fogja fokozni a NAC. I. csapatának mai szereplése. A remek összeállítású csapat a NSC. I. csapatával játszik bajnoki mérkőzést, s erre tekintettel mindkét csapat lehető ambícióval bocsájtkozik a küzdelemben. Érdekes, erős és nívós mérkőzésre van kilátás, mert a NSC. egyes csapata erős ellentállást fog kifejteni a NAC-cal szemben, a NAC. csapatának kapitányi tisztében ma fungál először Kürchner, kinek javára Stotter a csapat eddigi érdemes kapitánya lemondott. A bajnoki mérkőzés, tekintettel a korán beálló alkonyatra, fél 4 órakor veszi kezdetét. Előzőleg fél 2 óra kezdettel a vegyes csapatok mérkőznek. Délelőtt 11 órakor a szövetségi díjért mérkőzik a Moskovits AC. a NAC, népszerű „fehér” csapatával.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Gyujtogató legények. Tegnap folytatta az esküdtbiróság a három gyujtogató legény ügyének tárgyalását Korn Lajos elnöklete alatt. Mindenekelőtt folytatták a tanukihallgatásokat. A tanuvallomásokat a tegnapi tárgyaláson súlyos incidens is megzavarta. Ugyanis, amikor a védelem egyik tanuja előadta, hogy mit tud a kávésdí gyujtogatásról, egyik esküdt, Weiserschütz János közbekialtott, a tanuhoz: mennyit kapott maga ezért? A védők erre felugráltak helyükről és kérték az esküdt felfüggesztését. Korn Lajos elnök a gyanúsító esküdtet megrotta. Ezután nyugodt mederben folyt tovább a tárgyalás, elhangzottak a perbeszéddek, a melyek után az esküdtbiróság meghozta az ítéletet.

TÁVIRATOK

A király Budapesten.

Budapest, szept. 28.

Bécsből jelentik, a király kitünő egészségben van és naponta hosszabb sétákat tesz schönbrunni kastélya parkjában. Valószínű, hogy őfelsége októberben Budapestre jön, annyival is inkább, mert a jövő évi költségvetést tárgyaló delegáció ülései novemberben, Budapesten lesznek.

A többség és a béke.

Budapest, szept. 28.

(Saj. tud.) Egy előkelő bécsi lap a magyar békével foglalkozik. A lap értesülése szerint az ut még mindég nyitva áll az ellenzék előtt a béke felé. A munkapárt egyáltalán nem zárkózik el egy komoly békés tárgyalástól. Az ellenzéken tehát a sor, hogy megtegyék a kellő lépéseket a béketárgyalások iránt.

Tisza István Debrecen diszpolgára.

Debrecen, szept. 28.

(Saj. tud.) Debrecen városa Tisza Istvánt diszpolgárrá akarja megválasztani. A város e tervének megvalósítása ellen a függetlenségi polgárok erélyesen tiltakoznak. A szocialisták általános sztrájkot akarnak rendezni a választás napján.

A pozsonyiak bizalma.

Pozsony, szept. 28.

(Saj. tud.) A törvényhatóság hétfőn fog foglalkozni Zemplén és Torontálvármegyék bizalmi átiratával. Az állandó választmány ma foglalkozott ezzel a dologgal és 32 szavazattal 2 ellenében elfogadta a bizalmi javaslatot.

Péter és Nikita kibékültek.

Belgrád, szept. 28.

Péter szerb és Miklós montenegrói királyok az utóbbi napokban kibékültek. A kibékülés a cetinjei olasz követnek a műve. Más hír szerint Helena királyné hozta létre a békét.

Ferencz Ferdinánd Vilmos császárnál.

Bécs, szept. 28.

Vilmos császár Ferenc Ferdinánd kir. herceget november elsejére vadászatra és egyéb ünnepekre hívta meg.

A Stromboli kitörése.

Róma, szept. 28.

Az Etna observatorium igazgatója azt jelenti, hogy a Stromboliból kiömlő láva már egészen elborította N. Vinceote falut.

Földrengés Kecskevényen.

Kecskevény, szept. 28.

Ma hajnalban egynegyedégykor gyenge morajnélküli földrengés volt. A földrengés kárt nem okozott.

NYILTÉR

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikiviteiben szájpadias nélkül is készít **kitünő** hírnevü

Fogtechnica

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

Regénycsarnok.

GYÖNGYVIRÁG.

Irta Cseres Andor.

— Hát megmondom, anyám, — az szomorít el, hogy az a szőke leány, aki nálunk lakik, olyan szomorú.

— Igen? — szólt az anya — nohát majd teszek róla!

Vica megijedt, jól ismerte anyja szokását, amikor Gyöngyvirág haza tért, elmondta neki, hogy mit beszélt az anyjával. Az elzászi leány érezte, hogy a sors újra bele ragadt és rángatja ide-oda, megint ellöki innen is valamerre, kezdte utálni a földet, a melyen áll, az embereket, akik nem hagyják élni és vágyott a víz után, ami lágyan ringatja kebelén és elrabolja tőle fájó lelkét, megdermedt testét pedig elhelyezi valahol vagy lent a mélyben, az iszapban vagy kiteszi a partra.

Nem gondolkozott sokáig, nem borult Vica nyakába, nem sirta el keserveit, hanem késő este kiosont a házból és ment, ment lassan-lassan, gondolkodva a nagy Duna felé.

Az apró csillagok lebecsátották sugaraikat a szélesen ellapuló víz tükrére, onnan kaecintgattak fel az égfelé az ő apró másaik, amikor egy-egy pillanatban megmozdult a víz tükre vagy a szél lebbenésére, vagy valami kicsinyke hal ugrándozására és ilyenkor minden vízi csillag összetört, hogy apró darabjai újra egyesüljenek, mikor a tükör felülete elsimult.

Azok az apró csillagok ott a vízben lágyan himbálózva integettek Gyöngyvirágnak és ő ment egyre közelebb hozzájuk, hogy elérje őket és koszorút fonjon sugaraikból szőke haja körül.

Mivel nézni nem tudott, biztos volt benne hogy nem fog kimenekülni a lágyan ölelő habokból.

Lebontotta hosszú selymes haját. Kacérkodott a halállal, úgy akarta, hogy lássák majd a vizejében azt a selyemhálót, amelylyel nem egy férfi szívet fogott meg, benne, azonban nem maradt egy sem.

Szemeit bele mélyesztette az éjbe, két kezével elnyomta szíve erősebb dobogását, ajkain sóhaj tört elő.

A magasból a csillagok ezüst sugaraikkal integettek felé, mintha biztatni akarták volna nagy elhatározása véghez vitelére, előtte hömpölygött a széles Duna.

A part itt sekélyesebb volt, a víz halk locsogással simult reá, mintha csókolta és simogatta volna, mialatt egy-egy porszemét kapott el belőle és vitte be a mélybe.

A strassburginak eszébe sem jutott, hogy most halálos vétket akar elkövetni, noha mély vallásos érzülete az uton, míg idáig jutott, fel-feltámadt keblében, siránkozott bensejében, de agya erős akarata elhallgattatta.

Letérdelt, fejét mélyen alá hajtotta és imádkozott. Majd felállott és indult a Duna felé.

E pillanatban gyors léptek zaja ütötte meg a fülét.

Ime, a sors még most is zavarja, üzi, kergeti, meggyorsította lépteit, hogy a hullámokat elérje.

Mintha a vihar letört ágat dobott volna reá, olyan lökést érzett vállai között. Egy sötét alak ütődött belé, mielőtt a Dunát elérte volna.

Ez az alak nagyot sikoltott és összerogyott, élettelenül terült el a parton.

Gyöngyvirág megállott, megfordult s az alaktalan tömeget ott látta a földön elterülve elmosódó határvonalakban, amelyek bele olvadtak az éjbe. Lehajolt hozzá megérintette az eszméletlenül fekvőt és meglepetve kiáltott fel.

— Egy nő!

Letérdelt, fölé hajolt, megtapogatta bal oldalát a szívéig, a szíve gyenge ütással vert, tehát élt.

A sors egy nőt dobott a halál útjába.

Felébredt benne a szánalom, most már nem szabad meghalnia addig, míg ezt a másikat biztonságba nem helyezi.

Az ismeretlen nő sorsa bizonyosan olyan mint az övé, csak hogy ez mélyebben érzi mint ő, mert az első akadálynál, ami útjába került, eszméletlenül bukkott össze.

Gyöngyvirág ott virrasztott mellette, hallgatta a hullámok haragos moráját; megfeszította zsákmányuktól őket, ezért haragudtak reá és a hajnal felé előtörő szél segítségével egyre nagyobb hullámokat vert a szőke Duna a part felé egyre előbbre nyomult a víztömeg, hogy elérje az álmodozókat, de hasztalan.

Mikor a hajnal fölemelte borzos fejét a keleti égen, az eszméletlenül fekvő nő magához tért valamennyire. Kezét végig húzta arcán és révedező szemmel nézett körül.

— Nyugodjon meg! — szólt Gyöngyvirág — új életre kelt.

A nő körülnézett. A szomorú hang irt adott fájó sebére. Ráhajtotta fejét Gyöngyvirág kebelére és sirt keservesen.

Az elszázi megsimogatta jobbjaival a szenvedő fejét és becéző szóval biztattagatta:

— Jó helyen van, sirja ki magát, aztán együtt megyünk haza, hozzám, vagy ahova kívánkozik.

A nő sirdogálása zokogásba tört ki. Nem volt képes egyetlen szót kiejteni, csak göresösen ölelte át Gyöngyvirágot.

Azután megindultak vissza a nagy város felé, mely most ébredezett álmaiból, a villamosok még nem esengtek, de a milimázik, a tejárusok hangja már zugott az utcákon:

— Tessék tejet venni! — Tejet, jó és olesó tejet!

A boltok ajtaját itt-ott nyitogatták, a kereskedők tanoncái álmosan, borzas fővel, sepergették az üzleteket és locsogatták fel, hogy part ne verjenek a drága árakra.

A barna ruhás nőt Gyöngyvirág átötelve vezette Kismező-utcába, az ő lakására.

Vica már akkor az utca ajtó előtt állott.

— Szent Isten! — kiáltott fel a leány — hol volt a kisasszony ilyen korán? és összezsapta a két kezét.

Gyöngyvirág gyöngéden szólt hozzá.

— Esdes Vica, a hugomat kerestem fel. Ide hoztam magamhoz, beteg szegény, segítsen bevinni.

A barna ruhás nő engedte, hogy bármit tegyenek vele. A lelki rázkódás, ami a Dunához kényszerítette, agyát támogatta meg.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Egy kis javulás féle a pénzpiacra.

A pénzpiacra némi könnyebbülés észlelhető. Követelések, amelyeket a napokban az *Osztrák-magyar bankkal* szemben támasztottak, az ultimó dacára nem nyilvánultak meg oly nagy mértékben, amint az előre látható volt. A benyújtások a Budapesti főintézetnél a lejáratokkal állottak egy magaságban, a bécsi főintézetnél ellenben a váltóbenyújtások a tavalyinál egy millióval gyarapodtak. Mindamellett a pénzpiacra még mindig uralkodó feszült helyzet az ultimó alkalmából ismét tekintélyes összegű adóköteles bankjegyet fog az *Osztrák-Magyar banknál* forgalomba hozni. Azon körülmény, hogy e hó 23-án az adóköteles bankjegy cirkuláció 85,2 milliót mutatott fel, az ultimó kimutatás az *Osztrák-magyar banknál* abban az esetben, ha az igénybevételek a tavalyinál korrespondálni fognak, 302 millió magasságú adóköteles bankjegy forgalmat fog kimutatni. Az *Osztrák-magyar bank* főtanácsa e hét esütörtöki napján ülést tartott, amelyen kimondották, hogy egyelőre nincs ok a ráta felemelésére, s ha a nemzetközi pénzpiacra rendkívüli komplikációk nem állanak be, úgy az *Osztrák-magyar bank* továbbra is megmaradhat az 5 százalékos kamatláb mellett. Különben is a kamatláb kérdése nálunk csak az esetben válhatik aktuálissá, ha a Német birodalmi bank rátaját változtatná.

A pénzvilág figyelme különösen a berlini piac felé irányul, ahol a magánkamatláb 4 és fél százalék, tehát ismét elérte a bank

rátáját, ami a folyton növekvő pénzszükségletekre vezethető vissza s ami remélhetőleg csak átmeneti jelleggel bír. A Németi birodalmi bank mai központi választmányi ülésén remélhetőleg nem fogja igen forsirozni a ráta emelés kérdését.

A *budapesti* tőzsdén a bulgáriai alapítvány hadüzeneti hírek pánikot idéztek elő, ami azonban a hivatalos határozott cáfolat után némiképen megváltoztatta a tőzsde képét. A helyi piacon az *Államvasutak Atlantika Magyar bank* és kereskedelmi részvénytársaság részvényei foglalták el az üzlet középpontját. A *devisa* piacon a kurzus változások szerény keretek között mozogtak, ami az internacionális pénzpiacok analog magatartására vezethető vissza.

A *bécsi* tőzsdét a külpolitikai helyzet kevésbé vagy éppen nem befolyásolta. Montan részvényekben 108 korona emelkedés észlelhető, prágai vas alpine 10 koronával, rimamurányi 3 koronával esatlakozott az emelkedés tendenciájához. Ultimo pénz 6 és fél százalék mellett volt kapható.

A *párisi* tőzsdén a realizációk gyengén működtek. Orosz ipari részvények javultak, ugyancsak az idegen vasuti részvények. A zárlat szilárd.

A *londoni* tőzsdén a helyzet általában javult az angol és amerikai vasutak emelkedő félben, réz és banya részvények ellenben gyengültek. A newyorki kábelhírek szerint 6 millió dollárnyi arany inport várható, Angliából, illetve Délafrikából. A magánkamatláb 3 11/16 százalék. A zárlat erős.

H. Z.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

„Varázsfuvola.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola” rendkívül kelemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelen, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakis Vagner „Hangszer-Király” ország-szerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Brassó

Fiókok: Marosvásárhely

ERDÉLYI KERESKEDELMI és AUTOMOBIL FORGALMI R.-T.
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 6. (SONNENFELD palota.)

Automobilok

automobil kellékek és pneumatikok raktára.

Benz, Mercedes, Berliet, Opel, Büssing, Renault, Brenabor stb. luxus, sport és teher automobilok képviselője.

Prowodnik, Dunlop, Pirelli, Michelin stb. pneuk raktára.

Olajállomás. Lámpák, Dudák, Szerszámok, Szemüvegek és mindennemű felszerelés raktáron.

— Árajánlattal szolgálunk. — Autót becserélünk. —

Központ: Kolozsvár, Karoméria gyár, autó javítás

Hallatlan olesó árban
szállít!

Nemes Károly

épület- és műbútor-asztalos
N.-Várad, Beöthy Ödön-utca 47.

Ebédlő-,
háló-,
konyha-,
cseléd- és
előszoba

berendezéseket. Író-asztalok igen
jutányosan kaphatók.

Épület munkákra
költségvetés díjtalan.

Levelekre válasz.

Használt, de teljesen jókarban levő
22 darab ökörszekér
egyenként is eladó.

Felvilágosítást nyújt a «Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Részvénytársaság» Nagypiac-tér, Andrányi ház.

HRITZ ANTAL

cukrászdája Nagyvárad, Széles-utca
BALOGH-féle házban.

Elfogadok minden alkalomra cukrász sütemények (különlegességek) elkészítését jutányos árban, ugyancsak kapható naponta kitűnő minőségű fagyalt és jegeskávé is. Megrendeléseket házhoz szállítok.

TELEFON 12-67.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javítások jutányos árban. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

24628—1912. sz.

Felhívás

az élelmi szereket szállító kocsik
tulajdonosokhoz!

A városban élelmiszereket szállító kocsik annyira rozoga szennyes és elhanyagolt állapotban vannak, hogy azok egyrészt a közegészségre lehetnek káros hatással, másrésztől a fogyasztó közönség józólésével össze nem egyeztethető. Nemkülönbben oly lecsigázott sánta és gyenge lovakkal, valamint összetoldott és tákolt szerszámokkal fuvaroznak, hogy azokkal a városi szabályrendelet értelmében fuvarozni nem szabad.

Ennélfogva ezen tarthatatlan állapot megszüntetése céljából folyó évi november hó 5. napján kocsik, ló és szerszám szemlélet tartok és pedig a jelzett napon reggel 8 órától kezdődőleg a lóvásártéren.

Miért is felhívom az érdekelt élelmiszert szállító kocsik tulajdonosait, hogy a jelzett napon tartandó szemlére kifogástalan karban levő lovakkal s jó állapotban levő kocsikkal és szerszámokkal annál is inkább jelenjenek meg, mert akik a szemlén nem jelennek meg, tőlük az élelmiszer szállítása elvonatik.

Nagyvárad, 1912 szeptember 15.

Gerő,

rendőrfőkapitány.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

24792—1912. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint I. fokú iparhatóság közhirre teszi, hogy a Biharmegyei Takarékpénztár részvénytársaság Kossuth utcai zálogkölcson üzletében a lejárt és meg nem hosszabbított illetve ki nem vett zálogtárgyak f. évi október hó 9-k napján reggel 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen el fognak adatni.

Ezen árverésről az érdekelt elzálogosítók oly figyelmeztetéssel értesítetnek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak létszámait a rendőrkapitányi hivatali hirdetési tábláján, valamint a zálogüzletben kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1912. szept. 21

Gerő,

r. főkapitány.

Központi fűtés

alacsony nyomású gőz- és melegvíz fűtések. Szellőző berendezések. Központi melegvíz készítő telepek. Száritó telepek mindenféle célokra. Eredeti

Meidinger-kályhák.

Meidinger töltő-, szellőző- és szabályozó kályhák és kaloriferek. Folytonégő (Dauerbrand) kályhák. Legolcsóbb fűtés. A hideg beálltával egyszerűen kell befűteni és egész télen át ég. — A szobákban kellemes meleg.

EISLER és VERTES

Meidinger-kályhák gyára

Budapest, VI., Andrássy-ut 41

Aszódinál Kugler Gerbeaud

összes gyártmányainak lerakata.

Mai naptól forgalomba hoztam. Kiemelni óhajtom, hogy a közönségnek ezek után fölöslegessé fog válni Budapestről hozatni GERBEAUD

cukorkát, mert kizárólag a legfrissebb minőségben fogom szolgáltatni. Egyidejűleg tudatom a cukorka és csokoládé szakértő közönséget, hogy a következő világ cégekkel állok összeköttetésbe, úgy nagyban mint kicsinyben raktáron tartok az összes gyártmányokból — úgy mint:

Gerbeaud összes gyártmányai.

Guszt Vilhellen Heller Bécs.

Weit fűrt & Sohn Budveisz.

Wiese világ cég Köln.

Sarotti Berlin.

Murrai & Comp London.

L. Idequin & Cie Páris.

Lint Zürich.

G. J. Rademark & Comp Hopjesz Holland.

Caillers csokoládé.

Suchard csokoládé.

Galla Péter csokoládé.

Schmidt Viktor és Fiai Bpest, Bécs.

Stolverk Testvérek Pozsony.

Maux összes gyártmányai.

Kabos tea kenyerek.

Megay híres cukrász sátemények minden előkező kávéházba kapható.

Dechus Degallör francia bonbonok,

valamint az összes itt föl nem sorolt cukorka gyárosokkal állok összeköttetésbe, ugyancsak magyarországi mint külföldi gyárrakkal. Tisztelettel

Aszódi Mihály

cukorka és csokoládé nagykereskedő, és
vezérképviselő.

Fő-üzlet Kossuth-utca.

TELEFON 635.

I. fiók „Cukorka Király“ Kert-u.
TELEFON 10-16.

II. fiók Csokoládé Király Rákóczi-u.
TELEFON 610. előkészülőben.

Telefon 235.

Telefon 235.

BENCZ GYULA**ELITE**

CUKRÁSZATA KOSSUTH-UTCZA 10. SZ.

Reggeli és uzsonna kávé.

Az uri közönség legkedveltebb szórakozó helye. Parfait Hachee, vagy másféle husos sütemények, torták stb. megrendelésre a legpontosabban elkészítettnek és házhoz szállítatnak.

Telefon 235.

Telefon 235.

Rimanóczy mőbútorgyár

Városi raktárunkat nov. 1-én gyári helyiségeinkbe tesszük át, miért is a készleten levő ebédlő-, háló- stb. szobákat

mérsékelt árak mellett

árusítjuk el. Gyári helyiségeinkben továbbra is állandó **BÚTORKIALLITÁST** fogunk tartani és iparművészeti tervezetek alapján solid elsőrangú kivitel mellett a n. é. közönség rendeléseinek eleget tenni.

DEUTSCH SIMON

MŰBÚTOR-ASZTALOS

NAGYVÁRAD, ŐR-UTCA 6.

Ajánlja saját készítményű hálószoba-, ebédlő-, előszoba- és konyha modern kivitelű berendezéseit, melyekből háló- és ebédlő-szoba állandóan nagy raktár. Javítások jutányos árban. Költségvetés díjtalan. Levelekre válasz. Meghívásra azonnal jövök.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy

autogén hegesztésre

berendezkedtem. Elvállalok **öntött vas, kovacsolt vas, réz és mindenemű törtrészek forrasztását.**

Készítek malomberendezést, hengerrovátkolást, vizitartányokat, itató vajúkat, javítok feszmérőket (manometer), kölcsönadok körszivattyukat jutányos napidíj mellett. Szíves pártfogást kér:

Tisztelettel

Schopper György veje

Rohoska Pál,

gőpjavitó műhelye,

Nagyvárad, Sáncz-utca, 22 sz.

LENGYEL JÓZSEF

épület- és díszmő-bádogos, vízvezeték-, fürdőszoba- és szagtalan angol klozet berendező

elfogad

házak, tornyok, kastélyok

állandó jókarban tartását

Költségvetéssel egy helyben, mint vidékre díjtalanul szolgál.

Bádogos és szerelő-telep:

Beöthy Ödön-utca 78. sz.

Helyi és vidéki telefon 338 szám.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemű termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

Francia tűzhelyek!

egyedüli gyártója:

Vajnovszky József

épület- és mőlakatos mester

Nagyvárad, Sztaroveszky-u. 27. sz. alatt

Telefon 11-37.

Telefon 11-37.

Meg van!! az asszonyok öröme!

Nem kell többé mérgeledni, csekély tüzelővel gyorsan lehet sütni és főzni, **régi tűzhelyeket (sparhelt) át lehet olcsó pénzért alakítani.** Háztulajdonosok, mérnök és építész uraknak **árgengedmény.**

Továbbá minden néven nevezendő lakatos munkák jutányos árban.

Meghívás esetén házhoz jövök.

Vidéki levelekre válaszolok.

Mezey Dezső

toronyóra készítő

Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

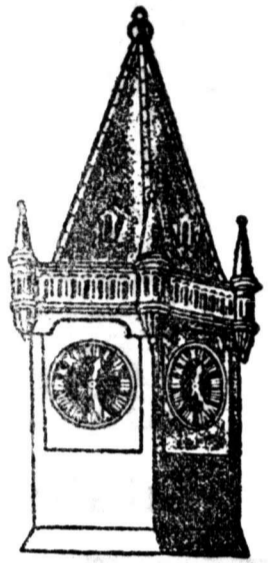
Az ország egyik legrégebb és legmegbízhatóbb

toronyóra

készítő telepe.

Olcsó árak, több

évi jótállás.

Villanyerő berendezés.

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyó-zárási betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindennemű bankszerű beszedésekkel (incassó olcsó díj mellett).

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-sít házakra és földbirtokokra

8 GRAND PRIX

Kőbányai Polgári Sörfőző R.-T.

N.-Várad és biharmegyei főraktára

KOLLINER D. és FIA

CÉGNÉL PÁVEL-UTCA 26. SZ.

Telefon 75.

Telefon 75.

Világos **Király** sörünket

valamint SZENT ISTVÁN védjegyű

duplamaláta

sörünket, melyet a leghírnevesebb orvostanárok mint kiváló gyógy-italt ajánlanak.

Vasszerkezeti gyár.

Lakatos műhely.

SZÁNTÓ DEZSŐ első nagyváradai redőnygyára.

Értesilem a t. közönséget, hogy műlakatos ipartelepemet és redőnygyáramat a Szent János-utczáról, **Rulikovszky-ut 30. szám alá** (bejárat a honvéd laktanya mellett) egy direkte ezen célra épített és mereteiben még eddig városunkban nem létező gyárhelyiségembe helyeztem át. Redőny gyártmányaim: Esslingeni ablak faredőnyök, gördülő acél bolti redőnyök, (rollók) napellenző ponyvák, Jalousiák, damaszt és vászon redőnyök a legkiválóbb minőségben. Felvállalok az épület és műlakatosság keretébe tartozó összes munkákat, u. m.: vasszerkezetek, vasrácsok, épület vasalások, biztonsági vasajtók, kiváló minőségű tűzhelyek és ajtócsukókat stb. Szállítások vidékre a leggyorsabban. Redőny javítások szakszerűen eszközöltetnek. Javítási munkák telefon hívásra.

Tisztelettel

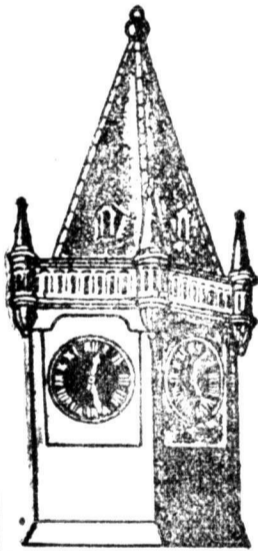
Szántó Dezső.

TELEFON: 491 SZ.

TELEFON: 491 SZ.

Sarkady és Szánthó TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajanlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra. Saját ház.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyelletes szolgálat.

Kiszágotokhoz ingyen.

Telefon szám 514

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillagok

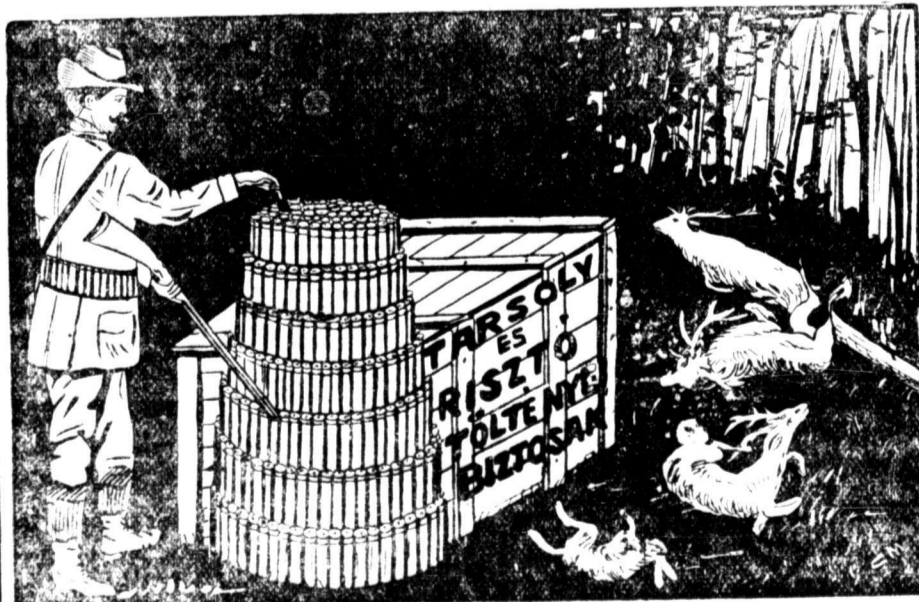
lólámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 56. sz.

M. kir. lőpor-áruda Vadászfegyverek Revolverek Vadászati felszerelések

Eredeti Valtersdorfi töltények

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

Telefon 390.

LUKÁCS NÁNDOR

bútor-raktára, műasztalos-, kárpitos- és diszitő-műhelye
Nagyvárad, Rákóczi-ut 8. szám. Széchenyi-szállodával szemben.

Üzlethelyiségemet megnagyobbítva

ajánlom saját készítményű

háló-, ebédlő-, uri-szoba és szalon berendezések,
mindennemű modern styl szerint. Vas-, réz-
és hajlitott fa-bútorok rendkívül nagy választékban. ... Pontos kiszolgálás. ... Olesó árak.

Kivánatra rajzok és költségvetések ingyen.

Nagyváradai Templomüvegfestészet Üvegcsiszoló és Tükörárúgyár R.-T.

TELEFON
11-64.

Nagyváradon, Gerliczi-utca.

TELEFON
11-64.

Üvegcsiszolás
Üvegvésés
Üvegbetétek
Kirakatbetétek
Üvegedzés

Öntött tükrök
Coll-tükrök 2. mm. vastag
Polirt és finn tükrök
Fagontükrök

Fémkeretezés
Réz, nickel foglatok
Diszüvegezés
Üvegfestészet
Homályosítás

tábla és tükörüveg nagyraktár

Opalescens és színes üvegek.

Kirakattüvegek

Épületüvegezés

Rajzokat és tervezéseket díjtalanul végezzük
Arjegyzéket és árajánlatot bérmentve
Szállítunk az ország bármely részébe

Amerikai üvegmozaik épülethomlokzatok ki-
képzésére. Hajlitott tükörüvegek.

Autó (automobil) tulajdonosok szives figyelmébe

PNEUMATIK, köpeny és tömlő, vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

Özv. Schmidt Gyuláné

könyvkötészetét a régi Apolló épületből

Rákóci-ut 16. sz., alá helyezte át, amire felhívjuk a n. é. közönség becses figyelmét. Tan-
 könyvek bekötése, olcsón s gyorsan készíttetnek el. **Becsés pártfogást kér**

özv. Schmidt Gyuláné

VAVEK FERENC
 üzletvezető.

Új női kalap üzlet!

Tisztelettel értesitem az uri hölgyközönséget, hogy a mai kor igényeinek megfelelő

női kalap üzletet nyitottam

Nagy Sándor-utca 1. sz. alatt Izsák Lidia mellett. Raktáron tartok eredeti párisi és bécsi modelleket, ugyszintén alakítások modellek után a legnagyobb gonddal és jutányos áron készülnék. A t. hölgyközönség b. pártfogását kéri tisztelettel

Weisz Vilmosné.

Savoy-szálloda

Budapest, VIII., József-körut 16

Elsőrangú kényelemmel berendezett utcai szobák. Kitűnő étterem. Mérsékelt polgári áruk. Külön termek. Bankettek, esküvők rendezése elfogadtatik.

Estén-
 kint

KURINA SIMI

hirneves cigányprimás teljes zenekarával HANGVERSENYEZ.

Szives pártfogást kér

SZABÓ TIVADAR,

tulajdonos, a «Nemzeti Kaszinó» v. üzletvezetője és a «Deli» v. főpincére.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

VÁLLALATI HIRDETÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy 32 évi tapasztalataim és tanulmányaim után a mai kor igényeinek megfelelően

építkezési irodát nyitottunk.

Elvállaljuk épület építését, átalakításokat, csatornázásokat szakszerű kivitelben, szolid áruk mellett. Nedves falak a legújabb találmány szerint teljesen szárazzá alakítjuk át felelősség mellett.

Szives megbízásokat kérnek tisztelettel

Kiss István és Fia

képesített kőművesmester

Nagyvárad, Keskeny-utca 9. sz.

Saját ház.

Telefon 1118.

„NIGRIN”

a legjobb cipőkrém az egész világon
 Az eddigi világhírű wiksnek vitriol nélküli gyártása is.

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

es. és kir. udvari szállító.

80 éves gyári fennállás.

UNGHVÁRY JÓZSEF
 SZŐLŐTELEPEN ÉS GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁJÁBAN
CZEGLED (PESTMEGYE)

„ Nagyobb mennyiségű „
nemes gyümölcsfa-
 csemete, bogróggyümölcsök,
 vadonok, kerti sövények,
sima és gyökeres szőlővesszők
 „ stb. Kaphatók. „
 Tessék kimerítő árjegyzéket kérni.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pocró-

czozással hetenként 56 koronába kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdővel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirta, interurbán telefon, állandó gyógyszertár a fürdő telepen. Prospektust küld az

igazgatóság.

Kiadó üzlethelyiség

Rákóczi-u. 9.

Értekezhetni a nagyváradai tisztviselők fogyasztási szövetkezetében.

Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 22. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari tagymentes closetteket vízöblítéssel. Angol-closett berendezést, víztartány vagy önzáró closett csapokkal való öblítéssel. Mindennemű épület- és díszbádogos munkát. Villanyerő gépekkel berendezve.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Csengeri-utca 21-ik szám alatt saját házamban, egy a mai korak mindenképen megfelelő

**= épület és =
műbutor asztalos**

műhelyt létesítettem. Elfogadok: előszoba és konyha felszereléseket minden kivitelben, továbbá templom, iskola, gyógyszertár és kávéház berendezéseket kellő jártassággal. Rajzzal és költségvetésekkel úgy helyben, mint vidékre készséggel szolgálok. — Tömeges rendeléseket kérve vagyok kiváló tisztelettel

Gaál József
mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52.

TELEFON 11-52.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.

Mokos Sándor.**Kajári Dezső**

villamosvilágítási vállalat

Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46. sz.

Készíti a legmodernebb villamosvilágítási és erőátviteli házteléfono **csengő berendezéseket.** Motor és dinamó tekercs-ékek és szakszerű javítások. **Isleles kivitelű oszillárokat rajzszerint készít és átalakít. Éjjeli ügyeletes szolgálat.**

Telefonszám 1192.**Nyilvános köszönet**

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak, cs. és kir. udvari szállító, Neunkirchen, Alsóausztria, feltalálója a

WILHELM-FÉLE TEÁNAK.

Hogy én a nyilvánosság elé lépek, teszem ezt azért, mert kötelességemnek tartom Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neunkirchenben, hálás köszönetemet nyilvánítani azon szolgálatáért, melylyel a Wilhelm-féle tea az én

fájdalmas reumatikus szenvedéseimet

megszüntette és ezért azoknak, kik ezen rettenetes betegségbe estek, ajánlom a tea használatát. 4 heti használat után nemcsak teljesen megszűnt a fájdalom, hanem dacára annak, hogy már 6 hét óta nem iszom a teát, az egész testalkatrészem megjavult. Én meg vagyok győződve, hogy mindenki, aki hasonló betegségben szenved, ezen tea használatával a feltalálót, Wilhelm Ferenc urat, úgy mint én, áldani fogja.

Kiváló tisztelettel

Butschin-Streifeld grófnő
főhadnagy neje.

Ára csomagonként 2 K, 6 csomag 10 K.

Hol gyógyszertárban s drogériában nincs, direkt küldés!

Kiadó lakások

Az Erzsébetligeten (Püspöki residentia mellett) újonnan épített házakban

2 és 3
szobás lakások

november 1-re

KIADÓK.

Értekezhetni a 3-ik épületben lakó házmesternél vagy **INCZE** iroda **BÉMER-TÉR** 3-ik SZÁM.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön
óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Tekei-u. 9. Dr. Nemes ház. Villanyos megállóhely. —
Órákban állandó nagy raktár.

Alapítotott 1895-ben.
Deo Adiuvante!
Imrek Károly
épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.
Alapítotott 1895-ben.

HA A KOSSUTH-
utczába vezetni utja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő
KEPES ETEL
varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.

Izsák Lidia
mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országsszerte nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa
fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Tekei-utca sarok.
Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

Hallatlan
olcsó árban készít Piski Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni
Szent János-utca
sarok, Schvare Farkas-féle házban.

Fő a kézi mosás!
A ki erre reflektál, hívja meg **MESZÁROS MÁRIA** gőzmosó és vegytisztító intézetét, házhoz elküld és baba is szállít. Szarvas-tér és Liget-utca sarkán. Levelekre azonnal válaszol.
Telefon 67.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók
Szilágyi Géza és Ts-nál
Rákóczi-ut
Telefon. 630.

Tátray Sándor
telefon 558. telefon 558.
NAGYVÁRAD
Körözs-utca 11. sz.
Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK
pénzünket idegen cégnek, vegyünk
lánckútat
MÁRKUZ JÓZSEFNÉL
Akadémia-u. 1. sz.

Czukrász
sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltenek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedálás.
Molnár János cukrász
Kolozsvári-u. 50.

Keresse föl Haás Simon
rövidáru férfi- és női divat-üzletét
Szent János-utca 46.
gyógyszertár mellett,
hol hallatlan olcsó
árban lehet vásárolni.

A „Nagyvárad Torna Club“
Clubhelyisége
Kolozsvári-utca 50.
szám alatt
a „Varga féle“
Magyar Király kávéházban.

Udvari kávéház
családok kellemes szórakozó helye. Esténként **Bebe Kálmán** teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat
Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

FELDSTRICK KÁLMÁN
könyvkötészete és dobozgyártása
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut,
Moskovits-palota
Biharmegye és N.-Várad város kir. ítélőtábla és a megyei főszolgabirodságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

ROZSNYAY JÓZSEF
mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.
Helyi és vidéki telefon-szám: 1076.
Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. ur közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.
Tisztelettel **ROZSNYAY JÓZSEF**, műasztalos.

Szántó Dezső
első
nagyvárad
REDÖNY-
GYÁRA Rulikovszky-ut
TELEFON 491.

Gsoda elárusítás!!!!
Partiba vettem, szőnyeg, ágy és asztal garnitúr, rumburger vászon, se-lyem és csipke dolgokat.
Féltárba árusítom.
Löwinger Márton
versenyáruháza Kert-u. 1. sz.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb
Horvát Béni
mechanikusnál,
Kossuth Lajos-utca 18.
Az összes alkatrészek állandóan raktáron.
TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos
Gáz és villanyberendezési vállalat.
Elvállal mindennemű gáz és villanyszere-
léseket és jókarban-
tartását.
TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS
(cipész, szakiparos.)
NAGYVÁRAD,
Szt. János-u. 34.
Készít mérték szerint úri és női (Orthoepéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.

Névjegyek
a legolcsóbban beszerezhetők:
Szent László-nyomda r.-társ.-nál
Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Alapítotott 1880-ban
Schopper György
utóda veje
Rohoska Pál
Villanyerőre berendezett gépjá-
vító, vas és rézöntőde
NAGYVÁRAD,
Sánc-utca 22. sz.

Mayer Lajos
kárpitós és disztító
GYÁR-U 1 SZÁM.
Elvállal minden e szak-
mába vágó munkát ju-
tányos árban. Levelező-
lap meghívásra azonnal
jövök. **Állandóan kész-**
munka kapható.

Az **AUGUSZTUSI költözködések-**
kor a legcélszerűbb
HIRNM és FIA
villamossági vállalatához fordulni
Kossuth Lajos-u. 16. sz.
Nagy csillárraktár.
Telefon 10-54. Telefon 10-54.

Györy Sándor
villanyerőre berendezett
késes és köszörűdéje
Kert-utca, 4. szám.
Elvállal mindennemű speciál
köszörűléseket és javításokat,
haj- és szakál vágó és ló-
nyíró gépet, zsillette és min-
denféle más borotvák köszö-
rülését pontosan eszközli.

Moly irtó szerek
rovarpor, poloska
tinktúra, s többféle
háztartási cikkek
parket beeresztő
viaszok kaphatók
VADÁS ALBERT
„Angyal“ drogueriában
BÉMER-TÉR.

Fotbal cipők, gumi térdvédők,
dresszek a legolcsóbban kaphatók
Lefkovits és Kácsér
Zöldfa-u., cipő, kalap és uridivat
áruházában.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek
világítási felszerelé-
seit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok.
Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és
szakavatottan készít
SZENES SÁNDOR
villamos berendezési vállalata **Szalárdi-u. 9.** Költség-
vetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.

Reisinger József
mechanikai gép és fegy-
verjavító műhelye
Sas palota zöldfa passzáz,
a hol a legprecízebb
esztetika és gépmun-
kák készülnek.